Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-hээ гарана | № 36 (14362) | 1974 оной февралиин 12, вторник | Сэн 2 мүнгэн

ҮНДЭР ДЭЭДЭ ШАГНАЛ

Барилгада хабаадажа, онсо шалгарhан хүнүүд Хребтовая—Усть-Илимская гэжэ түмэр замай лини барилсаха үедөө амжалтануудые туйлаhанай түлөө СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1974 оной февралиин 7-ной Указаар, СССР-эй орденууд болон медальнуудаар шагнагдаа.

Тэрэ тоодо:

«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» орденоор

Пудник Александр Иосипович — хүүргэ баридаг наймадахи трестын 34-дэхи мостоотрядай нэгэдхэмэл бригадын бригадир, Буряадай АССР.

«ШЭН ГАБЬЯАТА АЖАЛАЙ ТҮЛӨӨ» медаляар

Мониев Геннадий Борисович — «Дальтранспром» трестын түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг Таловска заводой бетонщигуудай бригадир, Буряадай АССР.

«АЖАЛДАА ШАЛГАРҺАНАЙ ТҮЛӨӨ» медаляар

Помазкин Петр Иванович — «Дальтранспром» трестын түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг Таловска заводой арматурщик, Буряадай АССР.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ПРОМЫШЛЕННОСТИИН, БАРИЛГЫН, ТРАНСПОРТЫН, ХЭЛХЕЭ ХОЛБООНОЙ БОЛОН ХҮН ЗОНОЙ АЖАҺУУДАЛАЙ ЭРИЛТЭ ХАНГАДАГ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ 1974 ОНОЙ

СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД

Буряадай АССР-эй промышленностиин, барилгын, транспортын, хэлхеэ холбооной болон хүн зоной ажаhуудалай эрилтэ хангадаг хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэрие бодото дээрэнь бэелүүлэн, табан жэлэй гурбадахи, шиидхэхы 1973 оной социалис мүрысөөндэ хабаадалсажа, зарим тэды амжалта туйлаа.

Промышленностиин предприятинууд гол шухала зүйлнүүдэй продукци гаргаха ба худалдаха жэлэй түсэбые болзорhоонь урид, декабриин 29-дэ дүүргэhэн юм.

Түсэбhөө гадуур 12 миллион түхэригэй продукци худалдагдаа, 76 мянган тонно шулуу нүүрhэн малтагдаа, 5 мянган тонно цемент, 2 миллион хэhэг шифер үйлэдбэрилэгдөө, 30 мянган түхэригэй приборнууд, автоматизациин болон технологическа процесс гуримшуулха хэрэгсэлнүүд бүтээгдэээ, 16 мянган метр ноохон бүд нэхэгдээ, 1.600 тонно ноохон сэбэрлэн угаагдаа, мүн ондоошье продукци ехээр үйлэдбэрилэгдөө.

Наука болон техникын туйлалтануудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ, ажалай эмхидхэл нарижуулан hайжаруулха талаар хүдэлмэри хэгдээ. Автомат, автомат шахуу 44 лини тодхогдоhон, технологическа 240 шэнэ процесс нэбтэрүүлэгдэhэн, 9 миллион түхэригэй экономическа ашаг үрэ үгэhэн ухаалан зохёолгын ба урлан нарижуулгын 3800 дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэhэн байна.

Республикымнай геологууд барилгын материалнуудай гурбан хэбтэшэ промышленностьда тушаан үгөө, Олон-Шэбэрэй шулуу нүүрhэнэй хэбтэшые тодорхойгоор шэнжэлжэ дүүргэээ.

Түсэбhөө гадуур арадай ажахын 226 мянган тонно ашаан тээгдэhэн, 3 миллион пассажир зөөгдэhэн байна. Хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэд түсэбөө продукциин хэмжээнэй талаар, мүн олзо доход оруулгааршье дүүргэээ. 1972 онойхитой сасуулхада, хүн зоной ажаhуудалай эрилтэ хангалгын хэмжээн 5,2 процентээр дээшэлээ.

Республикымнай барилгын организацинууд үнгэрhэн жэлдэ 1972 онойхитой сасуулхада, 45 миллион түхэригээр ехэ гол фонднуудые ашаглалгада оруулба.

Сэлэнгын ЦКК-гай түрүүшын ээлжээн, хүүргын түмэр хэрэгсэлнүүдэй завод, Турка — Баргажанай адаг тэhэн ЛЭП-110, Зэдын комбинадай суспензионно шанаруулгын цех, Кабанскын нутаhанай фабрикын түрүүшын ээлжээн, Улаан-Үдын мяханай комбинадай шубуу гэсэлхэ цех ашаглалгада тушаагдаhан байна. Элүүрые хамгаалгын, коммунальна ажахын байрануудые барилгада хуbaарилагдоhон мүнгэн хүсэд хэрэглэгдээ, байрын гэрнүүдые ашаглалгада оруулха, малай байрануудые бодхоохо талаар хараалагдаhан социалис уялганууд дүүргэгдээ.

Хамта дээрээ 273 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байранууд, 4700 hууритай hургуулинууд, 135 хүнэй хэбтэхэ больницанууд, 11600 толгой эбэртэ бодо малай, 20200 толгой хонидой байра ашаглалгада тушаагдаhан байна. Мяха, hү, үндэгэ промышленна аргаар үйлэдбэрилхэ гүрэнэй, мүн колхозууд хоорондын томо комплекснуудай барилга эхилээ.

КПСС-эй ЦК-гай декабриин Пленумэй (1973 он) шиидхэбэринүүд, КПСС-эй Центральна Комитедэй партиин, совет арадта хандаhан Хандалга, арадай ажахын 1974 оной түсэбые уридшалан дүүргэхын түлөө Бүхэсоюзна социалис мүрысөө эмхидхэхэ тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай тогтоол хадаа республикымнай ажалшадай политическэ болон ажалай ехэ дэбжэлтэ үүсгэhэн байна.

Табан жэлэй дүрбэдэхи жэлэй түсэбые дүүргэлгэ ба бүрүүлэн дүүргэлгэ бүхы табан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар түгэсхэхэ хэрэгтэ тодорхойлхы удха шанартай байха гэжэ элеэр мэдэрэн, промышленностиин, барилгын, транспортын, хэлхеэ холбооной ба хүн зоной эрилтэ хангадаг предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд 1974 ониие ажалай шэнэ амжалтануудаар тэмдэглэхэ гэжэ шиидээд, иимэ социалис уялгануудые бэедээ даажа абаба:

ПРОМЫШЛЕННОСТИИН ТАЛААР

Промышленна предприятинуудай коллективүүд продукци худалдаха 1974 оной түсэбые болзорhоонь уридшалан дүүргээд, даабариhаа гадуур 9 миллион түхэригэй продукци үйлэдбэрилхэ ба худалдаха, түсэбтэ нэмэлтэ болгон, 460 мянган түхэригэй приборнуудые автоматизациин ба технологическа процесс гуримшуулха хэрэгсэлнүүдые, 50 электродвигатель, тракторна 100 прицеп бүтээхэ, 65 мянган тонно шулуу нүүрhэ малтаха, 5 мянган тонно цемент, 3 миллион плитэ шифер гаргаха, 40 мянган дүрбэлжэн метр сонхын шэл үйлэдбэрилхэ, 31 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ ба шэрэхэ, 56 мянган метр ноохон бүд нэхэн гаргаха, 400 тонно угаагдаhан ноохо үгэхэ, 1.090 мянган баанха консервэ гаргаха.

Культурно-ажаhуудалай хэрэглэмжын зүйлнүүдые бүтээхэ түсэбөө 2 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ.

Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбые 10 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ.

Автомат, поточно ба конвейерна 50 лини үйлэдбэридэ тодхохо, технологическа 180 шэнэ процесс нэбтэрүүлхэ.

Урид зохёогдоhон программаар хүдэлдэг станогуудта урдын детальнуудhаа гадна, үшөө 80 деталь хэхэ, нарин аргаар шудхагдадаг детальнуудай тоо олошоруулжа, тэдэнэй номенклатурые 2200-да хүргэхэ.

1250 шэнэ түхеэрэлгэ тодхожо, ашаглалгада оруулха, хүдэлжэ байгаа 125 түхеэрэлгэ шэнэдхэн хубилгаха.

Жэлдэ 8 миллион түхэригэй экономическа ашаг үрэ үгэхэ урлан нарижуулгын болон ухаалан зохёолгын дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ.

Научно-техническэ дэбжэлтэ түргэдхэхэ, урлан нарижуулгын болон ухаалан зохёолгын хэрэгтэ инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй хабаадалгые эдэбхитэй hайн болгохо, тэдэнэй эдэбхи үүсхэлэй өөhэдын туhа нэмэри дээшэлүүлhэнэй ашаар жэлдээ 5 миллионhоо бага бэшэ түхэригэй экономическа ашаг үрэ абаха.

Түүхэй эд, түлишэ, материал ашагтай hайнаар хэрэглэhэнэй ашаар 900 тонно хара ба үнгэтэ металл, 12 миллион киловатт-час электрын элшэ, 5,2 мянган тонно түлишэ алмаха.

Машина бүтээлгын, хүнгэн болон эдеэ хоолой, модо болбосоруулгын промышленностиин предприятинуудта 150 түхэлэй шэнэ продукци бүтээдэг болохо, тэдэнэй 120-нь хүн зоной үргэн хэрэглэлэй зүйлнүүд байха юм. Шэнэ түхэлэй 10 приборнуудые, 4АП-315 сериин электродвигательнүүдые олоор бүтээжэ эхилхэ, хүүргэнүүдэй 132х2 түхэлэй пролетно барилга хэжэ эхилхэ, 500 маркын юрын портланд-цемент үйлэдбэрилхэ.

Эрхим шанарай Гүрэнэй тэмдэгтэ хүртэхөөр продукциин 6 зүйл бэлдэхэ.

Машина бүтээлгын предприятинуудта голодоhогүйгөөр, бусаалтагүйгөөр тушаан абтадаг продукциин хубиие 87 процентдэ хүргэхэ. Цементын маркые түсэбөөр хараалагдаhанhаа дээшэлүүлхэ, шэлэй сортые түсэбөөр хараалагдаhанда орходоо 3 процентээр дээшэлүүлхэ, бүхы hалбариин предприятинуудта бүтээгдэдэг үргэн хэрэглэлэй зүйлнүүдэй ассортимент олошоруулха, шанарыень hайжаруулха.

Үйлэдбэриин эмхидхэлые, нэгэдэлнүүдэй управленинүүдэй бүридхэлые саг үргэлжэ нарижуулан hайжаруулха, энэ зорилгоор предприяти ба организацинуудта математическа онол арга ба электронно-тоололгын техникэ үргэнөөр хэрэглэхэ.

Республикымнай геологууд Ухаа Голой фосфоридой хэбтэшые бүхыдэнь тодорхойлон элирүүлхэ хүдэлмэри болзорhоонь урид дүүргэхэ, Ойногорой хэбтэшын технико-экономическа баримталга тодорхойлон дүүргэхэ уялга абана. Наранай хэбтэшын плавикова шпадай нөөсэ ехэдхэхэ арга боломжонуудые элирүүлхэ табан жэлэй даабарие болзорhоонь уридшалан дүүргэхэ.

ТРАНСПОРТЫН БА ХЭЛХЕЭ ХОЛБООНОЙ ТАЛААР

Түмэр замай, автомобильна, авиационно транспортын хүдэлмэрилэгшэд вагон, автомашинануудые ашагтай hайнаар хэрэглэхэ, ашаа шэрэлгын түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ уялга абаба.

Түмэр замай транспортаар түсэбhөө гадуур 100 мянган тонноhоо бага бэшэ арадай ажахын ашаа тээжэ ябуулха. Ашаа шэрэлгын бүхы үргалтые ажалай бүтээсэ дээшэлүүлhэнэй ашаар туйлаха. Вагонуудай эрьесэ түргэдхэhэнэй, тэдэндэ ехэ ашаа тээхэ ба шэрэхэ арга хангаhанай ашаар 20 мянган вагон сүлөөлжэ, түсэбhөө гадуур ашаа шэрэхэ.

Табан жэлэй hүүл багта электровозуудай сүүдхын дунда зэргын гүйдэлые 1000 километртэ, тепловозуудай 500 километртэ хүргэхын түлөө дэлгэрhэн мүрысөө үргэлжэлүүлхэ. 1974 ондо сүүдхэдэ дунда зэргээр электровозуудые 900 километр, тепловозуудые 450 километр хүрэтэр ябуулха.

Автомобильна транспортаар түсэбhөө гадуур 300 мянган тонно ашаа, 150 мянган пассажир шэрэхэ. Ашаанай автомашинануудай ашаглалгын коэффициентые 0,57 хүрэтэр, автобусуудай—0,70, таксомоторнуудай—0,80 хүрэтэр дээшэлүүлхэ.

Автомобильна паркын ашаглалга ба техническэ харууhа hайжаруулhанай, шэнэ техникэ ба түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлhэнэй ашаар ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабарие 12 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ. Ашаа шэрэлгын өөрынь үнэ сэн хямдаруулжа, 91 мянган түхэригэй ашаг олзо түсэбhөө гадуур абаха.

Авиационно транспортаар ашаа ба пассажирнуудые шэрэхэ жэлэй түсэбые 1 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, тусхай даабаряар авиациин ниидэхэ часые 1,4 процентээр үлүүлхэ. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабарие 20 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ.

Авто-харгы барилгын предприятинуудай коллективүүд харгы хэхэ, заhабарилха ба искусственна түхеэрэлгэ бариха жэлэй даабарие декабриин 28 болотор дүүргэхэ. 73 километрэй харгы, тэрэ тоодо түсэбhөө гадуур гурбадахи квартал дотор 20 километр харгы ашаглаха.

Хэлхеэ холбооной предприятинууд олзо доход оруулха түсэбөө декабриин 29 болотор дүүргэхэ гэжэ хараална.

Ашаглалгын алба хэгшэдэй хүсөөр 4 колхоз, совхозуудта үйлэдбэри доторой хэлхеэ холбоо шэнэдхэн байгуулха, Хориин ба Прибайкалиин аймагуудые июниин 1 болотор телефонно автомат хэлхеэ холбоондо оруулжа дүүргэхэ, Хориин аймагай Бага-Хүрбэ, Ашанга тосхонуудта, Прибайкалиин аймагай Золотой Ключ, Бэшүүрэй аймагай Потанино, Загарайн аймагай Хуушан-Бэрээн ба Шабур тосхонуудта телевизионно 6 ретранслятор, Улаан-Үдын Октябрьска райондо 4200 номертой АТС ашаглалгада оруулха.

БАРИЛГЫН ТАЛААР

Барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэхэ гүрэнэй түсэбые декабриин 30 болотор дүүргэхэ.

Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ жэлэй даабарие 10 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ.

Подрядна хүдэлмэри хэхэ, барилгануудые ашаглалгада тушааха түсэбэй дүүргэлтые жэгдэ hайнаар хангаха.

Сэлэнгын ЦКК-гай, Кабанскын нутаhанай фабрикын, Улаан-Үдын ТЭЦ-эй 9-дэхи котёлой хоёрдохи ээлжээе, Улаан-Үдэ городой ба Грязнухинска хирписын заводой сэбэрлэлгын түхеэрэлгэнүүдые болзорhоонь урид ашаглалгада тушааха.

Хүнгэн, эдеэ хоолой, мяханай, hүнэй промышленностиин объектнүүдэй капитальна hомололго хэрэглэхэ, мүн барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэхэ, хүдөө ажахын, гүрэнэй ба ажахынуудай хоорондын комплекс болохо Загарайн бройлернуудай фабрикын, үүлтэртэ малай эмэ буруунуудые тэжээхэ Ивалгын, гахай тэжээхэ Прибайкалиин, Хяагтын ба Улаан-Үдын — эдэ комплекснуудай барилгануудые хэхэ түсэбөө болзорhоонь урид дүүргэхэ.

Галуута-Нуурай ГРЭС-эй, хүдөө ажахын машинануудай заводой, барилгын организацинуудай өөрын үйлэдбэриин бааза болохо объектнүүдые бариха жэлэй түсэбые болзорhоонь урид, декабриин 20 болотор дүүргэхэ.

Колхоз, совхозуудай малай байрануудые ашаглалгада тушаалгые ноябриин 1 болотор дүүргэхэ.

Ашаглалгада оруулагдаха бүхы барилгануудай 70 процентhээ үсөөн бэшыень «hайн» ба «эрхим hайн» гэhэн сэгнэлтэтэйгээр тушааха.

Хүдөө ажахын үйлэдбэриин барилгануудай 30-аад процентые хабсаргамал зүйлнүүдээр бүтээхэ. 18,6 метр пролетдой хабсаргамал түмэр-бетон хахад рама хэрэглэжэ, хүдөө ажахыда ашаглагдаха универсальна байра баридаг болохо.

Барилгын подрядна организацинуудта хараалагдаhан даабариhаа гадуур барилгын иимэ материалнуудые алмаха гэбэл: цемент 1 процентээр, металл—0,5 процентээр, хюрөөдэмэл материал—1 процентээр.

Үйлэдбэриин талмайнуудые ашагтай hайнаар хэрэглэhэнэй, доторой арга боломжонуудые элирүүлhэнэй ашаар түсэбhөө гадуур 700 мянган хэhэг хирпиисэ, 6 мянган кубометр хабсаргамал зүйлнүүдые, тэрэ тоодо «Буржелезобетон» нэгэдэлдэ—1 мянган кубометр, «Бурятцелинстрой» трестын үйлэдбэриин комбинадта—4 мянган кубометр, «Бурятмежколхозстрой» нэгэдэлдэ—1 мянган кубометр үйлэдбэрилхэ.

Социалис Ажалай Герой Н. А. Злобиной хэрэглэдэг дүй дүршэлөөр ажаллаха 1—2 бригада СМУ, ПМК бүхэндэ эмхидхэхэ.

Проектно-сметнэ документациин шанар hайжаруулха, объектнүүдэй проект зохёолгын болзор бага болгохо. Проектнэ зүб шиидхэбэри олоhоной, барилгын ашаг ехэтэй материал хэрэглэhэнэй, хүнгэн, булюу hайн конструкци хэрэглэhэнэй, барилгын индустриализаци дээшэлүүлhэнэй, хабсаргамал зүйлнүүдые барилгада ехээр хэрэглэhэнэй ашаар барилгын сметнэ үнэ сэнгые 3—5 процентээр хямдаруулха.

Урлан нарижуулгын дурадхалнуудые нэбтэрүүлhэнэй ашаар жэл соо 1,8 миллионhоо бага бэшэ түхэригэй ашаг үрэ абаха.

ХҮН ЗОНОЙ АЖАҺУУДАЛАЙ ЭРИЛТЭ ХАНГАЛГААР

Ажаhуудалай эрилтэ хангадаг албанай хүдэлмэрилэгшэд жэлэйнгээ түсэбые декабриин 29 болотор дүүргэхэ уялга абана. Республикын хүн зондо үзүүлдэг ажаhуудалай хангалгын хэмжээе 15,5 миллион түхэригтэ, тэрэ тоодо хүдөө нютагуудта—5,3 миллион түхэригтэ хүргэхэ.

Хүн зоной ажаhуудалай эрилтэ хангалгые hайжаруулха зорилгоор хүдөө нютагуудта хамжан ажаллаха гуримые 1973 онойхиhоо 38 процентээр дээшэлүүлхэ. Ажаhуудалай эрилтэ хангадаг албанай 18 предприяти ба тушаан абалгын пунктнуудые шэнээр нээхэ. Ажалшадые хангаха 20 шэнэ арга хэрэглэхэ.

Олон хүнэй хэжэ шадаха мэргэжэлдэ 700-hаа үсөөн бэшэ хүниие бэлдэхэ. 800 хүдэлмэришэнэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэл дээшэлүүлхэ.

***

Промышленна предприяти, барилгын организацинуудай коллективүүдэй хүсэ шадалаар, хүдөө ажахыда шефскэ туhаламжа хүргэхэ зорилгоор 3 миллионhоо бага бэшэ түхэригэй малай байра, культурно-ажаhуудалай ба хүдөө ажахын үйлэдбэриин барилга энэ жэлдэ хэжэ дүүргэхэ.

Хүдөө ажахын машинануудай запасной частьнуудые бүтээхэ, механизаторнуудай дүй дүршэлтэй кадрнуудые бэлдэхэ хэрэгтэнь колхоз, совхозуудта саг үргэлжын туhаламжа хүргэхэ.

Промышленностиин, барилгын, транспортын, хэлхеэ холбооной ба хүн зоной ажаhуудалай эрилтэ хангадаг предприятинуудай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэрие бэелүүлхэ хэрэгтэ эдэбхи үүсхэлээ зорюулан ажаллажа, табан жэлэй тодорхойлхы — 1974 оной түсэбтэ даабарие болзорhоонь урид дүүргэхэ.

Яхадай АССР-эй, Шэтын областиин ажалшадтай заншалта болоhон мүрысөөгөө үргэлжэлүүлэн, манай орон дотор коммунизм байгуулха программые бэелүүлхэ хэрэгтэ өөрынгөө оруулдаг туhа нэмэри арьбадхахын тула бүхы хүсэ шадалаа, дүй дүршэлөө, мэдэрэл шадабаряа зорюулха байhанаа мэдүүлнэбди.

(Социалис уялганууд республикын промышленностиин, барилгын, транспортын, хэлхеэ холбооной болон ажаhуудалай эрилтэ хангадаг хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн дээрэ баталэн абтаа).

Областной партийна XXVIII конференци

ШАЛГАЛТЫН КОМИССИИН ТООСООНЬОО

Областной шалгалтын ко[миссии] КПСС-эй Уставай ...ануудтэй зохилдуулан, ...ото үедэ партиин об[ласт]ной комитедэй финансо-...ахын ажал ябуулгые ...шалгажа байгаа. Мүн ...лэн областной партийна организацида ажал-...а орohон бэшэг, гомдол болон мэдүүлгэнүүдые ...соонь хаража үзэдэг, ...үндэhөөр зохихо ...нүүдые абадаг бай... Шалгалтын дүнгүүд [КП]СС-эй обкомой бюро дээ[рэ] ходо харагдажа, дутуу ...нүүдые усадхаха хэм[жээн]үүд саг соогоо абтаа.

...йшье мэдэhээр, партийна бюджедэй олзо ор[уулгын] гол түлэб коммунистнуудай гэшүүдэй түлбэри... бүридэдэг байна. Тии... манай парти гэшүү... гээ түлбэрие болзор ... коммунистнуудта ...лхэ асуудалда анхарал... ходо хандуулжа байдаг ... Энэ ушар партийна ...амай байдалые харуул... КПСС-эй Уставай эрил[тэ]нүүдые партиин гэшүү... хэр зэргэ сахижа бай[гаа]... гэршэлдэг зүйл болоно.

Тоосоото үедэ КПСС-эй [об]комой финансово-ажахын ...агай болон шалгалтын [ко]миссинүүдай хүсөөр пар[тиин] гэшүүдэй түлбэрие ... зэргээр абажа байhа... ходо шалгажа байгаа.

Энэ үедэ партийна 3423 организацинууд шалгагдаа юм. Шалгалтын дүнгүүд КПСС-эй обкомой болон райкомуудай бюро дээрэ зүбшэн хэлсэгдэhэн байха.

Энэ асуудалда КПСС-эй райкомуудай, партийна эхин организацинуудай анхаралаа горитойгоор хандуулдаг болоhоной ашаар гэшүүнэйнгээ түлбэрие болзор соогоо түлэдэггүй хүнүүдэй тоо нилээд үсөөрөө гээшэ. Ярууны, Мухар-Шэбэрэй болон Ахын аймагуудай партийна организацинуудта партиин гэшүүнэй түлбэреэр үритэhэн коммунистнууд огто үгы.

Гэбэшье партийна эхин зарим организацинуудта КПСС-эй Уставаар тодорхойлогдоhон гэшүүнэй түлбэри оруулха туримые эбдэхэ ушар зарим коммунистнуудай зүгhөө үзэгдэдэг байха юм. Иимэ таагүй ушар Баргажанай, Сэлэнгын, Улаан-Удын аймагуудай, Железнодорожно, Октябрьска районуудай партийна организацинуудта дайралдана.

Урда болоhон областной партийна конференцидэ тоосоо барихадаа, зарим коммунистнууд гэшүүнэйнгээ түлбэри оруулхадаа, салин хүлhээ дарана гэhэн ажаглалта шалгалтын комисси хэhэн байгаа. Гэбэшье тэдэ дутагдалнуудые усадхахын тула мүртэй хэмжээн партийна зарим организацинуудай зүгhөө абтаагүй байhаниинь гэмшэмээр. Мүнөөшье зарим нүхэд КПСС-эй Уставай эрилтэнүүдые дүүргэдэггүй байhаар.

Иимэ дутагдал олонхи ушарта зарим коммунистнуудай партийна гэшүүнэй түлбэри тухай КПСС-эй ЦК-гай Инструкциие мэдэдэггүй дээрэhээнь болоно гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Ушар иимэhээ партийна организацинууд болон КПСС-эй райкомууд гэшүүнэйнгээ түлбэрие бүхы олоhон салин хүлhэнhөө түлэхэ ёhотой гэhэн эрилтэ коммунистнуудта табиха уялгатай. Ингэжэ КПСС-эй Уставай эрилтые нарин няттаар сахиха ёhотой болонобди. Гэхэ зуура манай хүдэлмэриин энэ шухала асуудалда зарим тээгүүр анхаралаа ёhотоор табинагүй. Партиин гэшүүнэй түлбэри оруулха тухай асуудал партийна организацинуудай суглаанууд дээрэ, КПСС-эй райкомуудай бюро дээрэ тоосоото үедэ үсөөн зүбшэгдэhэн байна гэжэ тэмдэглэгдээ. Тиихэдэ КПСС-эй Улаан-Үдын, Зэдын райкомуудта нёдондо энэ асуудал огто харагдаагүй байха юм.

Шэнээр hунгагдаhан партиин областной комитет, областной шалгалтын комисси хадаа партиин гэшүүнэй түлбэридэ, мүн тэрэнэй тоо бүридхэл, тоосоо эрхилэлгэдэ ушардаг дутагдалнуудые усадхаха хэмжээнүүдые абаха зэргэтэй.

Саашань үгэеэ үргэлжэлүүлхэдээ, элидхэлшэ партийна бюджедэй дүүргэлтын асуудалнууд тушаа горитой тогтоhон байна. Тиигээд ажалшадhаа орohон бэшэг, гомдол болон мэдүүлгэнүүдые ямар зэргээр партийна органууд шиидхэжэ байhые нэнжэлэн харуулаа.

Бэшэг, мэдүүлгэ болон гомдолнуудые харалга болбол партийна комитедүүдэй хүдэлмэриин нэгэ гол шухала зүйлынь болоно. Партийна органууд болон партийна эхин организацинууд ажалшадай гомдол, бэшэг болон мэдүүлгэнүүдтэ ехэ харюусалгатайгаар, анхаралтайгаар хандаха, тэдэниие зүбөөр шиидхэхэ гэжэ оролдохо ёhотой гэжэ партимнай заадаг шуу.

Тоосоото үедэ партиин областной комитедтэ ородог гомдол болон мэдүүлгэнүүдэй тоо нилээд хороhон байна. Оро'ион бүхы гомдол ба мэдүүлгэнүүдэй 40 процентнь гэр байрын асуудалда хабаатай байдаг. Энэ ушар республика доторнай гэр байра барилгын хэрэгтэй үшөө хүсэд шиидхэгдээгүй байhые харуулна. Байрын гэрнүүдэй барилгын, заhабариин шанар олонхи ушарта хангалтагүй байдаг гээшэ. КПСС-эй райкомуудай, ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй гүйсэдкомуудай, предприяти болон эмхи зургаанuудай хүтэлбэрилэгшэдэй зүгhөө хүн зоной ажаhуудалда хабаатай асуудал анхарал багатайгаар шиидхэгдэдэгhээ боложо, гэр байрын асуудалаар КПСС-эй обкомдо хүн олоороо хандана гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Ажалшадhаа абтаhан бэшэгүүдэй бүридхэл hайжаруулха, тэдэниие саг соонь шиидхэхэ хэрэг hайжаруулха талаар КПСС-эй обкомой бюро тоосоото үедэ али олон хэмжээнүүдые абаhан байна. Ингэжэ бүхы орohон бэшэг, гомдол болон мэдүүлгэнүүдэй 70 процентнь арбаад хоногой туршада, 29 процентнь хори хүрэхэгүй үдэрэй туршада харагдажа, бодото шиидхэбэри гаргагдадаг байна.

Гэхэтэй хамта бэшэг, гомдол болон мэдүүлгэнүүдтэ хайхарамжагүйгөөр хандаха, тэдэниие хараха болзор баримталхагүй, ёhoop шалгангүй, буруу шиидхэбэри абаха баримтанууд үшөөл ушардаг байhаар. Тоосоото үедэ 26 бэшэг нэгэнhээ хоёр hарын туршада, долоон бэшэг хоёр hараhаа үлүү саг соо шиидхэбэриеэ олоогүй байhан баримта элирхэйлэгдээ.

АХА ДҮҮ АРАДУУДАЙ БАТА НЭГЭДЭЛ

Усть-Ордын Буряадай национальна округто Арадуудай хани барисаанай орден барюулагдаба

УСТЬ-ОРДЫНСКИЙ. (ТАСС). Усть-Ордын Буряадай национальна округто Арадуудай хани барисаанай орден февралиин 9-дэ барюулагдаба. Энэ hайндэртэ зорюулагдажа, партиин окружной комитедэй, округой ажалшадай депутадуудай Соведэй хамтын баярай суглаан болоо.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй партиин Центральна Комитедэй Политбюрое хүндэтэ президиумдээ ехэ дэбжэлтэтэйгээр hунгаба.

Эхэ оронoй үндэр дээдэ шагналда хүртэhэнтэйнь дашарамдуулан, партиин Эрхүүгэй обкомой нэгэдэхи секретарь **Н. В. Банников** Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Совет правительствын, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй үмэнэhөө Усть-Ордын Буряадай национальна округой ажалшадые халуунаар амаршалаад, КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые, түсэбтэ табан жэлэй дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлэй зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтээ шэнэ амжалтануудые туйлахыень хүсэбэ.

Усть-Ордын Буряадай национальна округые Арадуудай хани барисаанай орденоор шагнаха тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ уншаад, суглаагшадай нэрьемэ альга ташалга доро округой тугта орден зүүлгэээ.

КПСС-эй Усть-Ордын Буряадай окружкомой нэгэдэхи секретарь **В. И. Семёнов** харюугай үгэ хэлэбэ.

Баярай суглаанда хабаадагшад КПСС-эй ЦК-да, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэг ехэ дэбжэлтэтэйгээр абаhан байна.

Коми-Пермиин национальна округто Арадуудай хани барисаанай орден барюулагдаба

КУДЫМКАР. (Пермиин область. ТАСС). Коми-Пермиин национальна округой тугта Арадуудай хани барисаанай орден зүүлгэдээ.

КПСС-эй окружной комитедэй, округой ажалшадай депутадуудай Соведэй баярай хамтын суглаан Кудымкарта болобо. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев түрүүтэй КПСС-эй ЦК-гай Политбюрое хүндэтэ президиумдээ ехэ дэбжэлтэтэйгээр hунгаа.

КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй үмэнэhөө Коми-Пермиин национальна округой ажалшадые партиин Пермиин областной комитедэй нэгэдэхи секретарь **Б. В. Коноплёв** Эхэ оронойнгоо үндэр дээдэ шагналда хүртэhөөрнь дашарамдуулан, халуунаар амаршалаад, шэнэ амжалтануудые туйлахыень хүсөө.

Коми-Пермиин национальна округые Арадуудай хани барисаанай орденоор шагнаха тухай Указые Б. В. Коноплёв уншаад, суглаагшадай нэрьемэ альга ташалга доро округой тугта орден зүүлгэбэ.

КПСС-эй Коми-Пермиин окружкомой нэгэдэхи секретарь **А. М. Зубов** харюугай үгэ хэлээ.

Баярай суглаанда хабаадагшад КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэгые баталан абаба.

Областной партийна XXVIII конференци

МАНДАТНА КОМИССИИН ЭЛИДХЭЛ

Нүхэд! КПСС-эй ЦК-гай партида, совет арадта хандаhан Хандалгаhаа эшэ үндэhэлэн хүгжэжэ байгаа республикын ажалшадай политическэ ба ажалай ехэ эдэбхиин оршон байдалда областной партийна XXVIII конференци боложо байна. Ажахын болон культурна байгуулалтадаа шэнэ амжалтануудые туйлахые хүсэhэн Центральна Комитедэй уряа хаа хаанагүй үргэнөөр hайшаагдажа, социалис уялгануудаа, табан жэлэй даабаринуудые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө дэлгэрhэн олониитын мүрысөөндэ шэнэ хүсэ нэмээнэ.

Заводууд болон фабрикануудай цехүүд дотор, колхоз, совхозуудай фермэнүүд болон мастерскойнуудта, эрдэм шэнжэлгын лабораторинууд соо, барилгын талмайнууд дээгүүр мүндэлhэн патриотическа үүсхэлнүүдые республикын ажалшад эдэбхитэйгээр дэмжэнэ, ажал хэрэгтээ үргэнөөр нэбтэрүүлнэ. Ажалша коллективүүдые эмхидхэхэ, хүмүүжүүлхэ үүргэеэ бэелүүлхэ зуураа, партийна организацинууд тэдэнние арадай ажахын гол [illegible] зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадуулхые, үүсхэлшэ эрмэлзэлыень улам хүгжөөхые оролдоно.

Областной партийна XXVII конференциhээ хойшо үнгэрhэн гурбан жэлэй туршада областной партийна организациин зэргэ улам бэхижээ, тэрэнэй республикын экономическа ба олониитын али бүхы ажабайдалда үзүүлдэг нүлөөнь бүри гүнзэгырөө. Энэ ушарта мүнөө хэгдэжэ байгаа партийна документнүүдэй hэлгэлгэ айхабтар ехэ үүргэ дүүргэжэ байна. Эмхидхэлэй ба политическэ удха шанартай энэ хэмжээ ябуулгада бэлэдхэл, тэрэнние бэелүүлгэ хадаа парти доторой хүдэлмэрые бүри удха түгэлдэр болгоно, коммунистнуудай эдэбхи хүгжөөнэ, журамынь шангадхана, тэдэнэр даахан хэрэгтээ улам харюусалгатайгаар хандана.

Областной партийна конференциин урда тээхэнэ боложо үнгэрhэн тоосоон ба hунгалтанууд дээрэ хэлэгдэшэ эли тодоор гэршэлнэ бшуу. Эрилтэ ехэтэйгээр, шүүмжэлэлэй ба өөрыгөө шүүмжэлгын оршон байдалда партийна эхин организацинуудай тоосоото hунгалтын суглаанууд боложо үнгэрөө hэн. Экономико болон соёл культура хүгжөөлгын асуудалнуудые городской болон аймагуудай партийна конференцинүүдэй делегадууд ёhошолон зүбшэн хэлсэhэн байна. Тоосоон ба hунгалтын ябажа байха үедэ 9124 коммунистнууд үгэ хэлээ. Эндэ хадаа партийна суглаанууд болон конференцинүүдтэ хабаадаhан коммунистнуудай 24,3 процентнь болоно.

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые хэр зэргээр бэелүүлжэ байhан тухай асуудал тоосоото hунгалтын суглаануудай, конференцинүүдэй гол хэрэгынь болоhон зэргэтэй. Үйлэдбэриин арга боломжонуудые гүйсэд дүүрэн хэрэглэхэ, тэрэнэй ашаг үрэ арьбадхаха, бүтээhэн продукциин шанар hайжаруулха, экономико хүтэлбэрилгын арга дүршэл болон методуудые улам нарижуулха асуудалнуудта анхарал онсо хандуулагдаа.

Суглаанууд болон конференцинүүдтэ хабаадаhан бүхы коммунистнууд партиин Центральна Комитедэй, тэрэнэй Политбюрогой, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Леонид Ильич Брежневэй өөрынь ябуулдаг хэлбэришэгүй, эрид шууд, тодо мэргэн дотоодын болон гадаадын политикые үнэн зүрхэнhөө hайшаан дэмжэжэ байhанаа элирхэйлээ.

Экономическа, социальна болон культурна байгуулалтын гол шухала асуудалнуудаар декабриин Пленум дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэнүүд соо заагдаhан зорилгонуудые хүсэндэнь хүргэхэ хэрэг тушаа партийна конференцинүүд дээрэ онсо хөөрэлдөөн болоно. Партийна хүдэлмэриин арга дүршэлые бодотоор баримталха, ажахын али бүхы хэрэг эрхилэлгэдэ партийна ёhoор хандаха тон шухала гэжэ тоосоото элидхэлнүүд соо, коммунистнуудай үгэнүүд соо онсолон тэмдэглэгдэhэн байна.

Нүхэд! Областной партийна XXVIII конференцидэ 682 делегат hунгагдаhан байна.

Районно партийна бүхы конференцинүүдтэ hунгалта зүбөөр, партиин Уставай ба «Партийна хүтэлбэрилхы органуудай hунгалта үнгэргэхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай Инструкциин ёhoop нюуса гуримаар боложо үнгэрhэн, партиин 60 гэшүүдhээ нэгэ делегадые hунгаха гэhэн КПСС-эй обкомой IX пленумэй тогтоолhон нормо бүрин баримталагдаhан байна гэжэ мандатна комисси конференцидэ элидхэнэ.

Областной партийна XXVIII конференцидэ hунгагдаhан делегадуудай эрхэ түлөөлгые шалгажа үзөөд байхадаа, булта зүб гэжэ мандатна комисси тоолоно гээд элидхэлшэ мэдээсэнэ. Конференцидэ 653 делегадууд хабаадана. 29 делегат хүндэтэй шалтагаанаар конференцидэ ерэжэ шадаагүй.

Районно партийна бүхы организацинууд конференцидэ делегадуудаа эльгээгээ. 119 хүнүүдhээ бүридэhэн Железнодорожно районой делегаци эгээл томонь байна. Тиихэдэ Советскэ район — 96, Октябрьска — 63, Кабанскын — 48, Сэлэнгын — 40, Хяагтын — 38, Загарайн — 37, Улаан-Үдын — 27 делегадуудые hунгаhан байна.

Нүхэд! Манай областной партийна организаци хадаа бүхы парти шэнги хүдэлмэришэн ангиин, колхозно таряашадай ба интеллигенциин эгээл түрүү, эгээн үнэн сэхэ хубиhаа нэгэдэн бүридэнэ. Өөрынгөө зэргые ажалшадай түрүү түлөөлэгшэдөөр ургуулха, бэхижүүлхэтэеэ хамта, тэрэнние урдаа табигдаhан али бүхы зорилгонуудые ёhошолон шиидхэжэ шадаха хүсэн болгохо хэрэгтэ КПСС-эй областной комитет анхаралаа саг үргэлжэ табижа байдаг шуу. Конференциин делегадуудай дунда хүдэлмэришэдэй, колхозникуудай, республикын арадай ажахын hалбари бүхэнэй, культурын мэргэжэлтэдэй, Совет Арминин түлөөлэгшэдэй бии байhан ушар дээрэ дурдагдаhые тодоор харуулна.

Арадай ажахын гол hалбаринууд болохо промышленностьда, барилга дээрэ, транспорт болон хэлхээ холбоондо хүдэлдэг ажалшадай 242 түлөөлэгшэд конференцидэ hунгагданхай. Хүдэлмэришэн ангиин түлөөлэгшэд бүришье hаа олоор конференцидэ hунгагдаа. Тэдэнэр лэ коммунизмын материально-техническэ үндэhэ hуури байгуулха тэмсэлые шиидхэхэ үүргэтэй зон ха юм. Конференциин делегадуудаар 162 хүдэлмэришэд hунгагдаhан байна гэхэ гү, али урда конференциинхиhээ 55 хүнүүдээр олон болоо. Эдэнэй дунда Хандагатайн леспромхозой бага комплексно бригадын бригадир, Социалис Ажалай Герой, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Алексей Павлович Кудряшов, локомотив-вагон запабарилгын заводой мэдээжэ токарь, Социалис Ажалай Герой, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Борис Захарович Поздеев, суута шахтёр, Социалис Ажалай Герой Гармажап Дабаевич Тучинов, Хандагайн леспромхозой тракторист, Социалис Ажалай Герой Николай Филиппович Семёнов болон үйлэдбэриин бусад олон түрүүшүүл оролсоно.

Республикын колхоз, совхозуудай партийна организацинуудай 146 делегадууд конференнциин хүдэлмэридэ хабадалсана. Тэдэнэй хахадhаа үлүүнь жиирэй колхозникууд, совхозуудай хүдэлмэришэд, звеньеводууд, фермэнүүдые даагшад болоно. Эдэнэр лэ хүдөө ажахын үйлэдбэриин шиидхэхы участогууд дээрэ ажаллажа, үндэр баян ургаса абаха, мал ажалай ашаг шэмэ арьбадхаха, колхоз болон совхозуудай экономико бэхижүүлхэ тэмсэл толгойлон ябана бшуу.

Сэлэнгын совхозой hаалишан, Социалис Ажалай Герой Надежда Лазаревна Тадвашкинагай нэрэ алдар республикын ажалшадта hайн мэдээжэ. Энэ hаалишан өөрынгөө табан жэлэй даабарие хоёр жэл 11 hарын туршада дүүргэжэ шадаа. Табан жэлэй шиидхэхы, гурбадахи жэлые гайхамшаг үрэ дүнтэйгөөр үдэшөө. Тэрэ үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 6.003 килограмм hү hаагаа бшуу. Хонин ажал хүгжөөлгэдэ аша габьяатай байhанайнгаа түлөө 1973 ондо Социалис Ажалай Геройн үндэр нэрэ зэргэдэ Зэдын аймагай хонишон Гасарун Лубсанович Рабдаев хүртэhэн байна. Хориин хонишон, Социалис Ажалай Герой Намжилма Ламхановна Тогмитова, Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой таряашан, Социалис Ажалай Герой Евлампий Павлович Бутаков гэгшэд ёhотойл баатарлиг ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Хүдөөгэй коммунистнуудай түлөөлhэн бусадшье делегадууд табан жэлэй түсэб болзорhоонь уридшалан дүүргэхын түлөө дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ эдэбхитэй оролсохотоёо хамта эрхим hайн үрэ дүнгүүдые туйладагаараа суурхана.

Үйлэдбэри хүтэлбэрилхэ хэрэг нарижуулан hайжаруулха асуудалда манай партиин Центральна Комитет анхаралаа онсо хандуулна. Социалис экономико хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ гол шухала онhон хадаа ажахы хүтэлбэрилгэ болоно гэжэ нүхэр Леонид Ильич Брежнев КПСС-эй ЦК-гай декабриин Пленум дээрэ үгэ хэлэхэдээ дахин hануулhан байна. Һүүлэй жэлнүүдтэ манай республикын ажахы хүтэлбэрилдэ кадрнуудай зэргэ нилээд hайжараа, баян дүй дүршэлтэй, мэдэрэл түгэс мэргэжэлтэд олоор дэбжүүлэдээ. Тэдэнэй олониинь энэ конференцидэ делегадаар hунгагданхай. Конференциин хүдэлмэридэ предприяти, барилга болон транспортын 55 хүтэлбэрилэгшэд, совхозуудай 25 директорнууд, колхозуудай 32 түрүүлэгшэнэр хабаадалсана. Областной партийна организациин коммунистнуудай этигэл найдабарида эдэнэрэй үнэхөөр хүртэhые, ехэ хүндэтэй байhые энэ баримта гэршэлэн харуулна.

Манай интеллигенциин түлөөлэгшэд — эрдэмтэд, багшанар, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд, искусство ба литературын ажал ябуулагшад олоороо энэ конференцидэ хабаадажа байна.

Конференциин делегадуудай дунда партийна 190 хүдэлмэрилэгшэд тоологдоно. Тэдэнэй 34-ниинь КПСС-эй горком, райкомуудай секретарьнар, партийна организацинуудай 48 секретарьнар болоно. 236 делегадууд парткомой, партбюрогой гэшүүд, партгруппоргнууд. Эдэнэрнай ехэл харюусалгатай партийна даабари үнэн сэхээр дүүргэжэ ябадаг хүнүүд гээшэ. Иимэ олоороо партийна хүтэлбэрилэгшэдэй делегадаар конференцидэ hунгагдаhан ушар хадаа тэдэнэй ниитэ үргэн ажалшадтаа, коммунистнуудтаа ехэ этигэл найдабаритай, хүндэтэй байhые, тэдэнэй эсэшэ сусашагүйгөөр партийна уялгаяа дүүргэжэ байhые баримтална.

Соведүүдэй, профсоюзуудай, комсомолой хүдэлмэри тушаа манай парти анхаралаа ехээр хандуулдаг, тэдэнэн үйлэдбэри хүтэлбэрилхэ, ажалшадые коммунис ёhoop хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ хабаададаг үүргые дээшэлүүлхын түлөө оролдолгоёо ходо табижа байдаг гээшэ. Тэдэнэй 72 түлөөлэгшэдые республикын партийна организаци энэ конференцидэ делегадаар hунгажа, ехэ этигэл найдабари үзүүлhэн байха юм.

Совет Арми хадаа манай арадай туйлаhан революционно туйлалтануудые найдамтай хамгаалагша байhаараа угаа хүндэтэй байhан, байhааршье гээшэ. Алдар солоороо суурхаhан Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй, Эхэ оронойнмай хилэ сахин хамгаалагша сэрэгүүдэй эгээл бэрхэ 17 түлөөлэгшэдынь энэ конференцидэ хабаадалсажа байна.

Ниитэ арадай хэрэгтэ совет эхэнэрнүүд хубитаяа ехээр оруулдаг. Тэдэнэр эрэшүүлтэй адли тэгшэ үйлэдбэриин шиидхэхы участогууд дээрэ хүдэлнэ. Гүрэнэй болон ниитын ехэ хүдэлмэри ябуулна. Энэ ушар манай областной партийна организациин ажабайдал дээрэhээ эли тодоор харагдана. Тус конференциин делегадаар 153 коммунист эхэнэрнүүд hунгагдаhан байгаа. Бүхы делегадуудай 22,4 процент болоно. Конференциин хүдэлмэридэ иимэ олон эхэнэрнүүдэй хабаадалсажа байhан ушар хадаа тэдэнэй ажалай болон ниитын эдэбхинин улам ургажа, областной партийна организациин зүгhөө ехэ этигэл найдабарида хүртэжэ байhыень тобойсо харуулна бшуу.

Делегадуудай эрдэм hургуулиин хэр зэргэ байhые хараха болоо hаа, тэдэнэй 48,3 процентнь дээдэ hургуулиин, 20,4 процентнь гүйсэд бэшэ дээдэ ба дунда hургуулиин эрдэмтэй байна. Делегадуудай дунда 134 инженер болон техникүүд, хүдөө ажахын 138 мэргэжэлтэд, 80 багшанар, врачнууд, культурын эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд, 23 делегадууд эрдэмэй доктор болон кандидат гэhэн нэрэ зэргэтэй байна. Эдэ тоо баримтанууд манай республика дотор соёл культурын, эрдэм наукын, юрэнхы hуралсалай али зэргээр урган hалбаржа, али бүхы hалбаринуудай эрдэмтэ мэргэжэлтэдые олоор hурган бэлдэжэ байhые бодотоор гэршэлэн харуулна. Иимэ ехэ амжалта имагтал Коммунис партиин, Совет гүрэнэй гүн ехэ оролдолгоор туйлагдаа гэжэ үшөө дахин батадхаха шухала.

Манай конференциин хүдэлмэридэ оронойнмай үндэhэ яhатанай олон түлөөлэгшэд хабаадажа байна. Тэдэнэй зэргэдэ ородууд, буряадууд, украинецууд, белоруссууд, татарнууд, эвенкнүүд [illegible] бусад үндэhэ яhатан бии. КПСС-эй ленинскэ национальна политикын илан мандажа байhые, манай Эхэ ороной арадуудай хани барисаанай бүри бэхижэжэ байhые конференциин делегадуудай олонациональна состав тон тодоор харуулна гэжэ тэмдэглэхэ уялгатайбди.

Нүхэд! Конференциин делегадууд наhаараа, партийна стажаараа болоходоо, бahал элдэб янзын байhаниинь ехэ hонирхолтой. Конференциин делегадуудай 26 хүниинь 1931—1940 оной жэлнүүдтэ партида ороhон байна. Тэрэ үедэл таряашан зониие үргэлжэлдэнь коллективизациин замда оруулhан, Буряад ороной социалис индустриин үндэhэн hуури табигдаhан байна бшуу. Конференциин 73 делегат 1941—1945 онуудай жэлнүүдтэ, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай үедэ партида абтаа. Тиихэдэ 50 делегат 1946—1950 онуудта, 205-ниинь 1951—1960 онуудай, бусад 328 хүниинь 1961 онhoo хойшо үедэ партиин зэргэдэ жагсаhан коммунистнууд но.

Наhанай зэргээр [illegible] до, 30 хүрэтэр наhатай [illegible] процент, 31-hээ 40 [illegible] —26,7 процент, 41-[illegible] хүрэтэр — 49,7 [illegible] 50-haa дээшэ наhатай [illegible] процент байна.

Иимэ болохолоор [illegible] ластной партийна [illegible] конференциин деле[illegible] даар ажалай баян [illegible] тай, мүн залуушье [illegible] нистнууд hунгагдаhан [illegible] тэй. Энэ ушар хадаа [illegible] тайшуулда хүндэт[illegible] хандаха, залуушуулда [illegible] этигэн найдаха гэhэн [illegible] партида мүнхэжэhэн [illegible] заншал гүнзэгыгөөр [illegible] талагдажа байhые [illegible] на.

Манай конференци[illegible] дэлмэридэ ажал хэр[illegible] алдаршаhан, парти [illegible] дай үндэр сэгнэлтэд[illegible] hэн эрхимэй эрхим[illegible] баадалсана. 557 [illegible] дууд Советскэ Союз[illegible] ден ба медальнуудаа[illegible] нагданхай, тэдэнэй 14 [illegible] Социалис Ажалай [illegible] гэhэн үндэр нэрэ з[illegible] 42 делегат Ленинэй, [illegible] делегат Октябриин [illegible] цинин орденуудай [illegible] нүүд. Хоёр делегат [illegible] эй Гүрэнэй шангай [illegible] ат, нэгэ делегат РС[illegible] Гүрэнэй шангай [illegible] мүн. Делегадуудай [illegible] Буряадай АССР-[illegible] РСФСР-эй хүндэт[illegible] зэргэдэ хүртэhэн 1[illegible] бии.

Энэ партийна ко[illegible] циин делегадуудай [illegible] хи олониинь болбол [illegible] ликын ниитын ажаб[illegible] эдэбхитэй хабаада[illegible] депутадай үндэр у[illegible] дые дүүргэжэ ябаh[illegible] нүүд. 480 делегат п[illegible] хүтэлбэрилхы орга[illegible] hунгагданхай, 91 [illegible] СССР-эй, РСФСР-э[illegible] ряадай АССР-эй Ве[illegible] Соведүүдэй депутадууд[illegible] делегат хадаа нютаг[illegible] ведүүдэй депутадууд [illegible]

Тоосоото үедэ обл[illegible] партийна организаци[illegible] гойнгоо талаар нилээ[illegible] hые, эмхидхэлэй [illegible] улам бэхижэhые, үз[illegible] талайнгаа талаар бү[illegible] туужаhые областной [illegible] на XXVIII конфер[illegible] делегадуудай состав [illegible] эли тодоор гэршэлн[illegible]

ТООСООНУУД ТУШАА ҮГЭ ХЭЛЭЛГЭ

ГОРОДОО БОЛБОСОН ТҮХЭЛТЭЙ БОЛГОЁ

А. М. БЕЛЯКОВ,
КПСС-эй горкомой нэгэдэхи секретарь

Юhэдэхи табан жэлэй үнгэрhэн гурбан жэлэй турша соо областной партийна организациин бэелүүлhэн ажал ябуулга тоосоото элидхэл соо гүнзэгыгөөр шэнжэлэгдээ. Тоосоото үедэ табигдаhан зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэ Улаан-Үдэ хотын ажалшад өөрынгөө хубитые оруулалсаа.

Табан жэлэй туршада үйлэдбэриин хүгжэлтые улам түргэдхэжэ, тэрэнэй ашаг үрэ бүри дээшэлүүлжэ, ажалай бүтээсэ ехээр хурдадхажа, арадай материальна ба культурна hуудал байдал улам hайжаруулха гэhэн КПСС-эй XXIV съездын хараалhан зорилгые шиидхэхэ хэрэгтэ городской партийна организаци гол анхаралаа табяа.

Үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ талаар абаhан хэмжээнүүдэй аша туhаар табан жэлэй үнгэрhэн гурбан жэлэй туршада промышленна продукци үйлэдбэрилэн гаргалгын хэмжээн город дотор 35 процентээр дээшэлээ. Түсэбhөө үлүүлэн 53 миллион түхэригэй продукци бүтээгдээ. Ажалай бүтээсэ 19,3 процентээр нэмээ, предприятинуудай олзо 39 процентээр ехэ болоо. Барилга-хабсаралгын хүдэлмэри 27 процентээр нэмэhэн, барилгашадай ажалай бүтээсэ энэ үедэ 20 процент ургаhан байна.

Ажалшадай ажабайдал hайжаруулха, баян дэлгэр hуудалтай болгохо талаар гурбан жэлэй туршада горитой хүдэлмэри хэгдэhэн байна. Салин хүлhэн нилээд ургаа. Энээндэ урмашуулгын фондын улам ехэ боложо байhан ушар нүлөөлнэ. Тэрэнэй хэмжээн 2,3 дахин ехэ болоо бшуу. Энэ үедэ 10 мянга гаран айл шэнэ гэртэ орон түбхинөө. Хүн зоной ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалга саашадаа улам хүгжөө, худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой газарнуудай хүдэлмэри hураггүй hайжараа.

Табан жэлэй шиидхэхы, гурбадахи жэлэй даабарие городой олон коллективүүд амжалтатайгаар дүүргэhэн байна. Хотын промышленность жэлэй түсэб болзорhoонь урид, декабриин 27-до дүүргээ hэн. Түсэбhөө гадуур 16 миллион түхэригэй продукци худалдагдаа. Уялгань 9 миллион түхэриг байhан юм.

Барилгашад болон хабсаргагшад ойн баярые hайндэрлэhэн жэлдэ хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдые бүтээхэ заводой нэгэдэхи, хоёрдохи ээлжээнэй барилгануудые ашаглалгада оруулаа. Выставкын зал, ипподром, соёл культурын институдай театральна блок, «Баргажан» гостиница, Үдын хүүргэ, байрын олон гэрнүүдые бодхоогоо. Хотын харгы заhaха, ургамал тариха, модо hуулгаха, гэрэлтүүлхэ талаар ехэ юумэн хэгдээ.

Гэхэ зуура хотын ажахы хүгжөөлгэдэ, предприяти болон барилгын эмхинүүдэй хүдэлмэридэ ехэ дутагдалнууд бии байhaap. Эдээн тушаа районуудай, городской партийна конференцинүүд дээрэ горитой хөөрэлдөөн болоо hэн.

Хотын промышленностиин гол дутагдал хадаа зарим предприятинууд гээгдэлдэ оронхой, табан жэлэй түсэбөөр хараалагдаhан даабаряа дүүргэнэгүй. Иимэ байдал ЛВРЗ-дэ, шэлэй, судна бүтээлгын заводуудта, кондитерскэ фабрика болон бусад хэдэн предприятинуудта үзэгдэнэ.

Гээгдэлhээ гарахын тула ажалай бүтээсэ улам хурдадхаха, үйлэдбэри дээрэ оньhожоруулга болон автомат оньho үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, социалис ажалай журам бэхижүүлхэ, шалтагаангүйгөөр хүдэлмэридөө гарахагүй ябадалтай эрид тэмсэхэ эрилтэ табигдана.

Манай промышленностиин хүдэлмэри тухай тогтохо зуураа, арадай үргэн хэрэглэлэй эд бараа бүтээн гаргаха хэрэгтэхи дутагдалнууд тушаа хэлээгүйдэ аргагүй. Авиазавод, «Теплоприбор», судна бүтээлгын, шэлэй заводууд арадай хэрэглэлэй, культурно-ажаhуудалай эд бараа бүтээхэ даабаряа муугаа дүүргэнэ. Гэхэ зуура имагтал иимэ эд бараа бүтээн гаргаха зэргэтэй зарим предприятинууд бүришье хангалтагүйгөөр хүдэлнэ. Жэшээнь, уран hайханай, бэлэг сэлэгэй зүйлнүүдые бүтээхэ туршалгын заводой хүдэлжэ эхилhэнhээнь хойшо хоёр жэлhээ үлүү саг үнгэрбэ. Энэ заводой гол зорилгонь мэдээжэ. Гэбэшье хэнэй нюдэндэ урин, анхарал татамаар зүйлнүүдые бүтээжэ шаданагүй. Нёдондо 500 мянган түхэригэй продукци гаргаа. Теэд тэрэнэйнь 70 процент оёhон юумэнүүд. Сэхыень хэлэхэдэ, энэ завод мүнөө болотороо юуншье хэхээ мэдэнэгүй.

Капитальна барилгада мүн лэ дутагдалнууд олон. Буряадай барилгын управлениин мэдэлэй эмхинүүд нёдондо муугаар хүдэлөө. Гол шалтагааниинь хадаа ажалай бүтээсэ бага, хүдэлмэриин эмхидхэл хангалтагүй, үйлэдбэреэ нарижуулан hайжаруулха гэжэ оролдоногүй.

Нютагай Соведүүдэй, городской партийна организациин гол зорилго хадаа ниислэлээ улам хүгжөөхэ, ажахыень hайжаруулха хэрэг болоно. Байрын гэрнүүдые, социально-культурна, ажаhуудалай барилгануудые олоор бодхоохо асуудал эгээл гол зорилгомнай. Түбхын түрүүндэ байрын гэрнүүдэй барилга хурдадхаха шухала. Жэл бүри дунда зэргээр 125 мянга шахуу дүрбэлжэн метрэй хэмжээнэй байрын гэрнүүдые ашаглалгада оруулнабди. Теэд энэмнай манай эрилтые яашье хангажа шадахагүй. Культурно-ажаhуудалай барилганууд бүришье үсөөнөөр бодхоогдоно. Жэшээнь, Октябрьска райондо 6 томо микрорайонуудта барилга хэгдэнэ. Теэд тэндэ гансал байрын гэрнүүдые барнабди. Һургуули, кинотеатр, hайн магазинууд, столовонууд ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангаха предприятинууд тэндэ хэрэгтэй. Эдэ микрорайонуудта үхибүүдэй нэгэшье саадгүй. Иимэ барилгануудые хэхын тула мүнгэн hомологдоногүй.

Тэрэшэлэн республикынгаа ниислэлые болбосон түхэлтэй болгохо уялгатайбди. Харгы заhaха, асфальтаар хушаха, модо hуулгаха, гэрэлтүүлхэ хүдэлмэри городой хуушаншье, шэнэшье районуудта ехээр хэхэ ушар гарана. Гэхэтэй хамта энэ хүдэлмэридэ мүнгэн мүртэй hомологдоногүй. Жэшээнь, нёдондо 2,5 миллион түхэриг hомологдоhон haa, энэ жэлдэ миил нэгэ миллион түхэриг hомолхоор хараалагдаад байна. Гадна битум, цемент гэхэ мэтын шухала зүйлнүүд тон багаар үгтэнэ. Иимэ байдал городоо болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэмнай hаад түбэг татана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Областной партийна XXVIII конференциин делегадууд: Зэдын «Коммунизм» колхозой ахалагша хонигшод Дыба-Самбу Батуев (зүүн гарhaa), Нарhатын геологическа партиин үрэмдэлгын мастер Николай Сырцев.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ХҮТЭЛБЭРИИНГӨӨ ОНОЛ АРГ[А] НАРИЖУУЛАН ҺАЙЖАРУУЛХА

Н. Б. ПИВОВАРОВ,
Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ

Үнгэрhэн гурбан жэлэй туршада Буряадай партийна организаци партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ республикынгаа ажалшадые зоригжуулжа, нилээд амжалтануудые туйлаhан байна. Энээн тушаа тоосоото элидхэл соо хэлэгдэнхэй.

Хүдөө ажахын хүгжэлтэ тухай хэлэхэ зуураа, ниитын адууhа малда тэжээл бэлэдхэхэ асуудал урдынхидаал адли шухала байhан зандаа. Табан жэлэй түсэбөөр хараалагдаhанай зэргээр мал ажалай продукцинуудые абахын тула мүнөө үеынхиhөө 1,5—2 дахин ехэ тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгтэй. Энэ шухала зорилгые шиидхэхэ хэрэгтэ уhалууриин газар зүбөөр, ашаг үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ гээшэ ехэ удха шанартай. Манай олохон түрүүшүүл уhалагдадаг газар дээрэhээ орооho таряа, хартаабха, үбhэ ногоо ехээр абадаг байна. Хүдэриин совхозой луговод Б. Г. Чагдуровай звено уhалагдадаг 82 гектар сабшалангай гектар бүриhөө 45 центнер үбhэ хуряажа абаhан байна.

Республика доторнай 160 мянга гаран гектар уhалагдадаг газар бии, тэрэнэй 106 мянган гектарынь сабшалан болоно. Энэ ехэ баялигаа колхоз, совхозууд хангалтагүйгөөр хэрэглэнэ. Жэшээнь, Мухар-Шэбэрэй аймагай ажахынууд Түгнын уhалагдадаг таряалан дээрэhээ 1972 ондо гектарай миил 9 центнер шэниисэ, 47 центнер кукуруза абаhан байгаа. 1973 ондо энэшье хэмжээндээ хүрэжэ шадаагүй. Юуб гэхэдэ, эндэхи 2.300 гектар уhалагдадаг таряалангай 130 гектарынь лэ хоёрдохёо ундалуулагдаhан байха юм. Бүхы 1.270 тонно минеральна үтэгжүүлгын оройдоо 226 тонноонь эндэ хэрэглэгдээ, 326 тонно наг шэбхэ гаргагдаhан байна. Ингэжэ ажаллахада, яагаад баян ургаса абтахаб даа.

Саашадаа уhалагдадаг газар үргэдхэхэ, тэрэнние зүбөөр ашаглаха хэрэгтэ гүрэн түрын талаhаа ехэ анхарал хандуулагдана, мүнгэ зөөри ехээр гаргашалагдана. Байгша ондо манай республикада энэ хэрэгтэ 15 миллион түхэрэг гаргашалагдахаар хараалагдана.

Тиимэhээ уhалагдадаг газарые хүсэдөөр хэрэглэхэ гээшэ мүнөө үедэ эгээн шухала зорилго болоно.

Арадай ажахые саашадань хурданаар хүгжөөхэ хэрэгтэ капитальна барилга ехэ hуури эзэлнэ. Үнгэрhэн гурбан жэлэй туршада капитальна барилгада 789 миллион түхэриг гаргашалагдаhан байна. Мүнөө үедэ республикын барилгын предприятинууд үдэртөө 1 миллион шахуу түхэригэй барилга хэнэ.

Тиигэбэшье капитальна барилгада ехэ дутагдалнууд ушарна. Үнгэрhэн гурбан жэлэй туршада капи[тальна] барилгада hомол[огдоhон] 14,3 миллион түхэр[иг] рэглэгдээгүй үлөө.

Эдэ бүгэдэ юун [illegible] болоноб гэхэдэ, [illegible] предприятинуудай [illegible] риин баазаа байгуулха[illegible] хангалтагүйгөөр шиид[illegible] нэ. Улаан-Үдэ хотодо [illegible] гын үйлэдбэриин ба[illegible] гуулха хэрэгтэ hомо[illegible] hон 6 миллион ту[illegible] оройдоо 1,1 миллион [illegible] ригынь хэрэглэгдэhэ[illegible] на. Мүн республикын [illegible] магуудта энэ хэрэгтэ [illegible] лион түхэриг ашаг[illegible] байhан аад, оройдоо 3,[illegible] лион түхэриг хэрэглэг[illegible]

Саашадаа барилгын [illegible] никэ хүсэдөөр хэр[illegible] барилгын эмхи зургаа[illegible] ажалай болон [illegible] наринаар баримталха, [illegible] гада түрүү онол арга[illegible] нөөр хэрэглэхэ шухала[illegible]

Капитальна барилга[illegible] талаар саашадаа бү[illegible] зорилгонууд табигда[illegible] хэ жэлнүүдтэ промы[illegible] томо томо комби[illegible] предприятинууд ба[illegible] байна. Тиимэhээ ба[illegible] индустриие хүгжөөхэ[illegible] мүнөө үеын эгээл [illegible] хэрэг болоно.

Урдаа табигдаhан [illegible] рилгонуудые амжа[illegible] гаар бэелүүлхын тула [illegible] публикын Министр[illegible] Совет, бүхы министе[illegible] нүүд, захиргаанууд [illegible] нютагай Соведүүдэй [illegible] ябуулгые эрид hайжа[illegible] ха, тэдэнэй үүргэ хар[illegible] гые дээшэлүүлхын [illegible] оролдохо байна.

СОВХОЗУУДАЙ ЭРИЛТЭНҮҮДТЭ АНХАРАЛТАЙГААР ХАНДА[ХА]

Б. Д. АНГАРХАЕВ,
КПСС-эй Хэжэнгын райкомой нэгэдэхи секретарь

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, аймагай партийна организаци промышленность болон хүдөө ажахыгаа хүгжөөхэ талаар эмхидхэлэй болон политическэ ехэ хүдэлмэри хэhэн байна. Аймагай промышленна предприятинууд гурбан жэлэй түсэбые нилээд үлүүлэн дүүргэжэ, продукциингаа өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулhан байна.

Совхозуудай үйлэдбэрие томодхохо, тусхай шэглэлтэй болгохо талаар нилээд оролдолго гаргагдаа. Эдэ жэлнүүдтэ ниитын малые тэжээлээр хангаха хэрэгтэ горитой анхарал табигдаа. Гурбан жэлэй туршада совхозуудай хүсөөр, «Бурводстрой» трестын ПМК болон «Сельхозтехника» нэгэдэлэй хүсөөр 3500 гаран гектар сабшалан үндэhөөрөө hайжаруулагдаа, 5100 гектар шэнэ газар хахалагдаа, орооhото болон бусад ургамалнуудай тарилга 6300 гектараар үргэдхэгдөө. Гансахан 1973 ондо 4760 гектар шэнэ газар ашаглагдаа. Таряалангай хубаарилгые hайжаруулhанай ашаар малай тэжээлдэ ехэ хэрэгтэй обёос, ешмээн горитой таригдадаг болоо. Таряалан, сабшалан дээрэ наг шэбхэ болон минеральна үтэгжүүлгэ урдынхиhaa ехээр хэрэглэгдэнэ.

Эдэ бүгэдын ашаар сагай уларилай бирагүй байгаашье hаань, орооho таряа, хартаабха, тэжээлэй ургамалнуудые ехээр абадаг болообди. Байгша ондо ниитын малда 28 мянган тонно тэжээлэй единицын хэмжээнэй тэжээл бэлэдхэгдэн [illegible] дээ гэхэ гү, али урдахи үбэлжэлгынхиhөө 5 мянган тонноор ехэ болоно.

Тэжээл бэлэдхэлгын зарим тэды дээшэлhэнэй эсэстэ мал ажалай продуктнуудые абаха, гүрэндэ худалдаха хэмжээн дээшэлээ.

Тиигэбэшье совхозуудай хүдэлмэридэ дутагдалнууд олон ушарна. Таряалан, сабшалангай ургаса үшөөл бага байhaap. Олон жэлэй ногоон бага таригдана. Орооho таряанай hайн үрэhэтэй боложо үшөө шадагданагүй. Адууhа малай үхэл гарзада орохо, hубайрха ушар үзэгдэhөөр. Мүнөө эдэ дутагдалнуудаа усадхахын түлөө оролдожо байнабди.

Саашадаа ниитын адууhа малые тэжээлээр хүсэд хангахын тула ургаса багатай сабшалан, бэлшээри hайжаруулха хэрэгтэй. Мүнөө үедэ хадан мянгаад гектар газар [illegible] нүүлдэ эзэлэгдэшэнхэй. Хэжэнгын голые хүсэдөөр ашаглаха тухай асуудал табигдаhaap хэдэн жэл үнгэрөө. Энэ асуудалаар партиин обкомой болон Министрнүүдэй Соведэй тусхай комисси ерэhэн байгаа. Теэд энэ хэрэг мүнөө хүрэтэр урагшалагданагүй. Хэжэнгэ голой эрье үндэр болгохо, Жэбхээhэнэй ханааб татаха, Чисааныи сөөрэм тогтоохо талаар арбаад жэлэй туршада шэнжэлэлгын хүдэлмэри ябуулагдабашье, мүнөө хүрэтэр барилга хэхэ проект дүүрээдүй байhaap. Партиин обком, республикын Министрнүүдэй Совет энэ талаар манай аймагта онсо анхарал табиха ёhотой.

«Бурятцелинстрой» трестын хүтэлбэрилэгшэд болон КПСС-эй обкомой барилгын таhаг манай аймагта hаалиин [illegible] барилганууд унжаг[illegible] байхада, тэрэнние саг [illegible] ашаглалгада оруулха [illegible] эрилтэ бага табина гэ[illegible] лэхэ хэрэгтэй. Уhанай [illegible] хын, үйлэдбэриин бо[illegible] сад барилгануудта ех[illegible] гэ зөөри гаргашалагд[illegible] haa, тэрэнние түсэбл[illegible] дутагдалнуудай бии б[illegible] дээрэhээ тэрэнhээ ашаг[illegible] хүсэд абтанагүй.

Мүн хүдөө ажахын [illegible] приятинуудые электры[illegible] шэ хүсөөр хангаха [illegible] дутагдалнууд бии. Энэ [illegible] шалтагаанhaa малай нэ[illegible] байрада калориферн[illegible] болон электрын ехэ [illegible] хэрэглэдэг бусад түхе[illegible] гэнүүдые табиха арга[illegible] лонобди. Тиимэhээ эн[illegible] лаар партиин областно[illegible] митет, Министрнүүдэй [illegible] совхозуудта подстан[illegible]

ТООСООНУУД ТУШАА ҮГЭ ХЭЛЭЛГЭ

ХҮДЭЛМЭРИШЭДНАЙ ЭДЭБХИ ҮҮСХЭЛЭЭР БАЯН

Б. З. ПОЗДЕЕВ,
Социалис Ажалай Герой, ЛВРЗ-гэй токарь

Республикымнай коммунистнууд ажал ябуулгынгаа гурбан жэлэй үрэ дүн согсолжо байна. Тоосоото үе соо манай коллектив зарим тэды амжалта туйлаа, 1.155 мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилэн гаргаа, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэб 102,1 процент дүүргэгдөө.

Техническэ дэбжэлтэ туйлаха асуудал коммунистнуудай гол анхаралда байгаа. Заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд үйлэдбэри оньhожоруулха, ажалай эрхэ байдал hайжаруулха гэжэ шала оролдоо. Энээнийе хэдэн баримтануудаар элирүүлжэ болохо байна.

Булад шудхалгын цех заводоймнай эгээл ородо, эгээл бэрхэшээлтэй үйлэдбэринүүдэй нэгэн юм. Эндэ hүүлэй үедэ шэнэ хэдэн түхеэрэлгэ тодхогдоо, ажалай эрхэ байдал hайжаруулагдаа. Мүн транспортна цех соо ехэ хүдэлмэри хэгдээ.

Заводой гол цехүүдтэ шэнэ түхеэрэлгэ тодхогдоhон, оньhожоруулагдамал автомат шахуу агрегадууд, үрөөжэдөө оньhожоруулагдаhан лининүүд ашаглагдажа эхилhэн юм. Оньhожоруулгын хэрэгсэлнүүдые тодхоhоной ашаар тоосоото үе соо экономическа ашаг үгэлгэнь 200-hаа 500 мянган түхэригтэ хүргэгдөө.

Урлан нарижуулагшадай эдэбхи үүсхэл дээшэлhэн байна. Тэдэнэр зохёохы бригадануудта нэгэдэжэ, үйлэдбэриин шухала асуудалнуудые шиидхэдэг болоо. Инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд өөhэдын эдэбхи үүсхэлэй түсэб зохёоно, ажал ябуулгынгаа экономическа ашаг үрэ дүнгүүдээр hонирхоно.

Зарим тэды амжалта туйлахатай хамта, үшөө олон асуудал шиидхэжэ шадаагүйбди. Шэнэ техникэ, түрүү технологи нэбтэрүүлхэ, үйлэдбэри оньhожоруулха, автомат аргаар хангаха хэрэгтэ горитой дутагдал бии. Хамhабариин хүдэлмэри үшөө ехэ байhаар. Түсэб зохёохо хэрэгтэ горитой дутагдалай байhан ушарhаа элдэб бэрхэшээл тохёолдоно.

Түсэб зохёолго hайжаруулхын, гуримшуулхын тула 1974—75 онуудта ехэ зорилго бэелүүлхэ гэжэ хараалаабди. Үйлэдбэрие автомат аргаар хүтэлбэрилхэ гуримай (АСУ) түрүүшын ээлжээ хэрэглэхэ бэлэдхэл хэгдэжэ байна. АСУ хэрэглэhэнэй ашаар цехүүдэй хүдэлмэри hайжарха, участок, цехүүд хоорондохи холбоон гуримшуулагдаха, элдэб гаргаша, мүн hаатаха ушар үсөөрхэ гэжэ найданабди.

Социалис мүрысөө саг үргэлжэ, олон хүнүүдэй хабаадалгатайгаар эмхидхээгүй hаа, жэгдэ hайнаар ажаллажа шадахагүй байнабди. Манай хүдэлмэришэд Маковей, Красиков, Усольцев, Цельгофер hайн hайхан үүсхэл гаргаа. Эдэ үүсхэлнүүдые заводой 4.000 шахуу хүдэлмэришэд дэмжэhэн байна. Заводой 740 хүдэлмэришэд «1973 оной социалис мүрысөөндэ эрхимлэгшэ» гэhэн тэмдэгтэ хүртөө.

Һаяхан локомотив-хабсаралгын цехэй Евгений Митрофанович Мацуковой даадаг электро-хабсаргагшадай бригада продукцинингаа шанар hайжаруулха, бригадынгаа хүдэлмэришэдэй 80 процентые продукцияа өөрын тамгаар тушааха эрхэтэй болгохо уялга абаа. Цехэй коллектив энэ үүсхэлыень hайшаан дэмжэhэн байна.

Үйлэдбэриин хэмжээ дээшэлүүлхэ асуудал заводой партийна организациин гол зорилго юм. Заводой мүнөө үеын бэрхэшээлтэй байдал усадхахын тула шэнэ цех, үйлэдбэриин талмай, нэн түрүүн, механическа цехүүдые богони болзор соо ашаглалгада тушааха хэрэгтэй. Барилга хэдэг 834-дэхи барилга-хабсаралгын поезд цехэй барилгые олон жэлдэ унжагайруулжа байна. Энэ барилга түргэдхэхэ, цехые хэрэгтэй түхеэрэлгээр хангахань ехэ шухала болоо.

Заводой хүдэлмэришэдые гэр байраар хангаха, столовонуудай тоо олошоруулха, телефонно станци hэльбэн заhабарилха хэрэгтэй.

Котокель нуурай үзэсхэлэн гоё байгаали, тэрэнэй баялигуудые хамгаалха саг ерээ. Энэ нуурые заводуудай коллективүүдтэ даалгажа үгөө hаа, загаhа олошоруулха хүдэлмэри хэгдэхэ байгаа гэжэ hанагдана.

Манай республика үйлэдбэриин олон түрүүшүүлтэй. «РСФСР-эй габьяата урлан нарижуулагша» гэhэн нэрэ зэргэдэ 17 хүдэлмэришэн, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд хүртэнхэй. 60 хүн республикынгаа габьяата урлан нарижуулагшад гэhэн нэрэ зэргэтэй.

Ажалай журам hайжаруулха асуудалда онсо анхарал хандуулха шухала болоо. Энэ талаар зарим алхам манай заводто хэгдэжэ байна. Ахалагша мастер И. Ф. Молокановай участок «үйлэдбэриин эрхим журамтай участок» гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэхэ үүсхэл гаргаа hэн. Ажалай журам эбдэгшэдтэ моральна, материальна хэhээлтэ хэрэглэгдэжэ эхилээ. Гэбэшье ажалай журам эбдэгшэд, нэгэ предприятиhаа нүгөөдэ предприятида ошогшод үшөө олон бии. Имэ хүдэлмэришэд гүрэнэй түсэб, социалис уялгануудаа дүүргэхэ хэрэгтэнь коллективүүдтэ бага бэшэ hаад ушаруулна. Тэдэнийе хэhээхэ хамтын хэмжээ абаха хэрэгтэй гэжэ hананаб.

Манай коллектив урдахи зорилгоёо бэелүүлхэ хэрэгтэ хүсэ шадалаа элсүүлэн зорюулха байhанаа мэдүүлнэ.

ГОЛ ЗОРИЛГОМНАЙ — ТЕХНИЧЕСКЭ ДЭБЖЭЛТЭ

Г. Д. БОНДАРЕНКО,
авиазаводой парткомой секретарь.

Тоосоото энэ гурбан жэлэй туршада манай коллективэй хүсэ шадал, эдэбхи үүсхэл партиин XXIV съездын шиидхэбэрие бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ зорюулагдаа. Үйлэдбэри хүгжөөхэ, шэнээр зэбсэглүүлхэ, техническэ дэбжэлтэ түргэдхэхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэhэн байнабди. Хүдэлмэришэдэй эдэбхи үүсхэл гаргаhанай, эршэмтэй шангаар ажаллаhанай ашаар горитой амжалта туйлагдаба. Заводой үйлэдбэри улам хүгжөөгдөө, оньhожоруулагдаа, шэнэ техникэ тодхогдоо.

Энэ хугасаада гол фонднууд 33,4 процентээр олошоруулагдаhан, ажалай бүтээсэ аяар 70 процентээр дээшэлhэн байна. Тиигэжэ продукци үйлэдбэрилгэ горитой ехээр дээшэлhэн, гурбан жэлэй даабариhаа гадуур 16 миллион түхэригэй продукци бүтээн гаргагдаhан байна.

Заводой партийна организаци, коммунистнууд, хүдэлмэришэд техническэ дэбжэлтэ туйлаха асуудалда гол анхаралаа хандуулаа. Шэнэ техникэ, түрүү технологи нэбтэрүүлхэ гэжэ бүхы коллективнай оролдоно.

Партком, завком, дирекци техническэ дэбжэлтэ туйлаха асуудал шиидхэхэдээ, хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй улам дээшэлжэ байгаа эдэбхи үүсхэлдэ түшэглэнэ. Үйлэдбэриин түрүүшүүлэй гаргаhан үүсхэл, уряанууд саг соогоо дэмжэгдэнэ, дэлгэрүүлэгдэжэ байна.

Юhэдэхи табан жэлэй түсэбые болзорhоонь уридшалан дүүргэхэ гэhэн табан жэлэй түрүүшын жэлдэ мастернууд Рылин, Солдатов гэгшэдэй даадаг участогуудай гаргаhан үүсхэлые бүхы хүдэлмэришэд халуунаар дэмжээд, социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлээ hэн. Мастерска эдэ участогуудай үүсхэлые Железнодорожно районой бусад промышленна предприятинуудай коллективүүд дэмжээ hэн.

Инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд техническэ дэбжэлтэ туйлаха хэрэгтэ өөhэдынгөө хубита оруулха гэжэ шиидээд, творческо түсэб зохёожо эхилhэн байна. Мүнөө эдэ хүдэлмэрилэгшэдэй 82,4 процентнь творческо түсэбэй ёhоор ажаллана.

Манай инженер, техникүүдэй техническэ дэбжэлтэ туйлаха хэрэгтэ оруулhан туhа нэмэринь ehала ехэ юм. Тэдэнэй оруулhан дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлhэнэй ашаар 6 миллион 630 мянган түхэригэй экономическа ашаг үрэ абтаа. Олон эдэбхитэйшүүл жэл соо абадаг салин хүлhэнhөө hураггүй ехэ алмалта үгэхэ дурадхалнуудые нэбтэрүүлээ. Жэшээлхэдэ, мастер Лучков, коммунистнууд Цыдыпов, Михайлов гэгшэд үйлэдбэридэ ехэ аша туhатай олон дурадхал оруулжа, салин хүлhэеэ хэды дахин харюулха алмалта хээ.

Эдэбхи үүсхэлтэ ажал дүүргэhэнэй ашаар заводой үйлэдбэри улам оньhожоруулагдаа. Энэ туршада заводой үйлэдбэриин оньhожоруулга 9 процентээр, гол үйлэдбэриин — 59,7 процентээр дээшэлhэн байна. **Уридшалан зохёогдоhон программын ёhоор хүдэлдэг 60 гаран станок тодхогдоо**, нарин нягта шудхалга хэхэ онол арга хэрэглэгдээ.

Эдэ бүгэдын ашаар завод продукци үйлэдбэрилгые хоёр дахин дээшэлүүлжэ шадаhан байна.

Техническэ дэбжэлтэ туйлаха асуудал парткомой заседани, цехүүдэй партийна эхин организацинуудай суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэдэг. Үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ арга боломжонуудые элирүүлхэ, мүн хүдэлмэришэдэй эдэбхи үүсхэл дээшэлүүлхэ зорилгоор тусхай конкурс, харалгануудүнгэргэгдэнэ. Табан жэлэй түсэбые уридшалан дүүргэхын түлөө мүрысөөндэ шалгаран гарагшадай слёдто хабаадалсаха мандадта хүртэхын түлөө мүрысөөн хүдэлмэришэдэй дунда дэлгэрбэ.

Социалис мүрысөөнэй нүлөө, үүргэ дээшэлүүлхэ талаар ехэ юумэн хэгдэнэ. Гэбэшье мүрысөө эмхидхэхэ, хүтэлбэрилхэ, мүн үрэ дүнгүүдыень элирүүлхэ хэрэгтэ дутагдал бии. Моральна, материальна урмашуулга зүбөөр, аша туhатайгаар хэрэглэжэ үшөө шаданагүйбди. Мүрысөөнэй үрэ дүн тэрэ дарыдаа бүгэдэндэ мэдээжэ болоногүй. Партком, партийна организацинууд энэ асуудалда саашадаа анхаралаа хандуулха юм.

Манай хүдэлмэришэд КПСС-эй ЦК-гай партида, совет арадта хандаhан Хандалгада бодото ажалаараа харюусаха гэжэ шиидээ. 1974 оной түсэбые болзорhоонь уридшалан дүүргэхын түлөө мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлбэ. Түрүү хүдэлмэрилэгшэд шэнэ үүсхэл гаргажа байна. Хүдэлмэришэн Акулов 1974 оной түсэбые Агууехэ Октябриин 57 жэлэй ойн hайндэр болотор, табан жэлэйнгээ даабарие 4,5 жэл соо дүүргэхэ уялга абаа. Энэ үүсхэлыень зарим хүдэлмэришэдhөө гадна, мастерска бүхы бүлэг, участогууд, дэмжэжэ байна. Областной XXVIII партийна конференциин делегат Козлов табан жэлэйнгээ даабари дүрбэн жэлэй туршада дүүргэхэ социалис уялга абаа.

Байгша оной, мүн табан жэлэй hүүлшын, шиидхэхы жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэмжээн заводтомнай хараалагдаба. Хүдэлмэришэн бүхэнэй жэл соо, мүн табан жэлэй туршада дүүргэхэ ажал тодорхойлогдоо. Продукци арбан хоног, hара бүхэндэ жэгдэ hайнаар бүтээхэ хэмжээнүүд бэелүүлэгдэжэ байна. Жэгдэ hайнаар продукци бүтээхын тула материальна хангалга hайжаруулагдаха, хэрэгтэй болохо деталь, хэрэгсэлнүүд эртээнhээ бэлдэгдэхэ юм.

Бүтээсэ ехэтэй түхеэрэлгэ, станогуудаа ашагтай hайнаар хэрэглэхэ гэжэ коллективнай саашадаа анхарха. Бии байгаа арга боломжонуудаа хэрэглэhэнэй, дутагдалнуудаа усадхаhанай ашаар шэнэ амжалта туйлаха зорилго урдаа табяабди.

Эдэ бүгэдые зүбшэн хэлсээд, 1974 оной угтамжын түсэб коллективнай баталан абаа. Түсэбhөө гадуур хэдэн миллион түхэригэй продукци бүтээн гаргаха, худалдаха. 500 мянган түхэригэй олзо доход оруулха, мүн технико-экономическа ондоошье hайн үрэ дүн туйлаха гэжэ энэ түсэб доторoo хараалаабди.

Научно-шэнжэлэлгын институдууд, конструкторско бюронуудтай холбоо барисаа байгуулхада, наукын туйлалтануудые үйлэдбэридэ түргэнөөр нэбтэрүүлжэ болохо гэжэ дүй дүршэл элирүүлэн харуулаа. Манай завод имэ хэдэн институдтай холбоо барисаатай юм. Теэд промышленна предприятинууд болон научно-шэнжэлгын институдуудай хоорондохи холбоо барисаа гуримшуулхын, бүри ашаг ехэтэй болгохын тула координационно түб байгуулха хэрэгтэй гэжэ hананабди. Үгы hаа, Буряадай филиалай дэргэдэ техническэ гол шэглэлтэй таhаг гү, али институт байгуулха шухала гэжэ тоолонобди.

Партийна эхин организацинуудай үүргэ, харюусалга дээшэлүүлхын тула тоосоо ба hунгалта хэхэ гуримые зарим тэды хубилгаа hаа яахаб? Тэдэнэй тоосоо жэл бүхэндэ, харин hунгалта хоёр жэлэй туршада нэгэ дахин хэдэг болоо hаа, таарамжатай hэн гэжэ hанагдана.

ХОЛЫН АЙМАГАЙ ЭРИЛТЭДЭ АНХАРХА

Ц. А. БАДМАЕВА,
Хурамхаанай аймагай Гааргын совхозой ахалагша хонишон, СССР-эй Верховно Соведэй депутат

Холын хойто Хурамхаанай аймагай ажалшад партийна организацинингаа хүтэлбэри доро ябажа, экономико болон соёл гэгээрэлээ саашань хүгжөөхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэжэ байна. Энээн тухай аймагай партийна конференци дээрэ тэмдэглэгдээ hэн.

Үнгэрhэн гурбан жэлэй туршада гансахан капитальна барилгада 14 миллион түхэриг гаргашалагдаа гэхэ гү, али бүхы наймадахи табан жэлэйхиhээ 4,5 миллион түхэригөөр ехэ болоно. Эндэ үйлэдбэриин болон ажаhуудалай гэр байрануудhаа гадна социально-соёлой элдэб барилганууд олоор бүтээгдэжэ байха юм. Энэ үе соо бүхэдөө 22 мянган дүрбэлжэн метр хэмжээнэй байрын гэрнүүд, 270 үхибүүдэй саадиинууд, 400 hурагшадай байра, интернат гэхэ мэтэ шухала барилганууд бодхоогдоо.

Манай аймагай саад-яслинуудта мүнөө мянга гаран үхибүүд ябана. Энэмнай 1970 онойхиhоо хоёр дахин ехэ болоно. Мүн колхоз, совхозууд өөhэдынгөө хүсөөр байрын гэрнүүдые, соёл гэгээрэлэй байшангууд, үйлэдбэриин барилганууд бүтээнэ.

Аймагнай шэнээр эмхидхэгдэhэн хадань саашадаа бүри ехэ барилга хэгдэхэ хэрэгтэй: аймагай түбтэ соёлой ордон, больницын шэнэ комплекс, дунда hургуули, кафе, хилээмэнэй завод мэтэ. Энэ ехэ барилга хэхын тула барилгашадай ехэтэй хүдэлмэри оньhожоруулха, түмэр-бетон эдлэлнүүдые хэрэгтэй соонь хүргэхэ шухала. Теэд энэ хүдэлмэриин гээгдэлдэ оролсоhон дээрэhээ барилга унжана. Саашадаа барилгын 150-дахи ПМК-е техникээр хангаха хэрэгтэй. Мүн түмэр-бетон зүйлнүүдые гар «Бурятцелинстрой» трестын заводые проектээр хангалгадаhан хүсэндэнь хүрэхэ байна. Эдэ асуудалнуудые түргөөр шиидхэхэ талаар республикын хүтэлбэрилхы зургаануудай туhаламжа хэрэгтэй.

Тоосоото үедэ аймагай хүдөө ажахыда нилээд амжалтанууд туйлагдаа. Айдаа манай 1970 онойхидо орходоо гүрэндэ 3 мянган центнер мяха, 13 мянган центнер hү, 400 центнерhээ үлүү ехэ ноохо худалдаа. Үхэрнүүд 1.300, хонид 13 мянган толгойгоор олошороо. Адууhа малай ашаг шэмэ дээшэлээ.

Орооhо таряан 71 мянган центнерhээ 212 мянган центнер хүрэтэр ехэдхэгдэжэ, гектар бүриhөө 6,5 центнерэй орондо 11,5 центнер ургаса абтаа.

Гол түлэб мал ажал эрхилдэг манайшье совхоз үнгэрhэн гурбан жэлдэ урагшатайгаар хүдэлжэ гараа. Мал ажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. Һү hааха түсэбөө нёдондо 122 процент дүүргэжэ, совхознай мүнгэн шанда хүртөө. Мяха, ноохо абаха түсэб үлүүлэгдээ hэн.

Совхозоймнай малшад үбэлжэлгэеэ hайнаар үнгэргэхын түлөө бүхы хүсөөрөө оролдоно. Һаяхан эхэ хонидой отарануудай ахалагша хонишод сугларжа, энэ жэлдэ хонин бүриhөө хурьга түлжүүлхэ социалис уялга абаад, аймагайнгаа бүхы хонишодые мүрысөөндэ уряа.

Манай отарын хонишод жэл бүри абаhан уялгаяа үлүүлэн дүүргэдэг. Үнгэрэгшэ жэлдэ зуун эхэ хонин бүриhөө 131 хурьга түлжүүлээбди. Мүнөө жэлдэшье энэ амжалтаяа батадхаха хүсэлтэйбди.

Һүүлэй жэлнүүдтэ манай аймагай ажахынууд уhанай үерhөө ехэхэн хохидолдо ороhон байна. Үерэй уршагуудые усадхалгада аймагай бүхы предприятинууд, эмхи зургаанууд, республикын дээдын зургаанууд маша ехэ туhаламжа хүргөө. Энээндэ баясхалан хүргэнэбди.

Тиин саашадаа газар hайжаруулха тушаа ехэ хүдэлмэри хэгдэхээр болонхой. Манай аймагай ехэ газар болдог, намагта ээлэгдэшэнхэй, ехэ газар дайда үертэ ороно. Тиимэhээ Баргажан мүрэнэй эрье үндэр болгохо талаар юумэ хэхээр болоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: областной партийна организациин XXVIII конференциин делегадууд (зүүн гарhаа) Хурамхаанай аймагай Гааргын совхозой ахалагша хонишон Ц. А. Бадмаева, Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой МТФ-е даагша А. Г. Югова, Загарайн аймагай Эрхирэгэй совхозой hаалишан Б. Ц. Дондукова.
А. ИСТОМИНОЙ, С. ЦЫДЫПОВЭЙ фото-зураг.

ТҮРҮҮШҮҮЛДЭЛ АДЛЯАР АЖАЛЛАХА

А. Н. СОКОВИКОВ,
Хяагтын аймагай Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ

Тоосоото үедэ манай колхозой коммунистнууд, бүхы ажалшад урдаа тохёолдоhон бэрхэшээлнүүдые дабан гаража, үйлэдбэридөө зарим тэды амжалта туйлаhан байна. Үнгэрhэн гурбан жэлэй туршада колхозой тол фонднууд 612 мянган түхэригөөр гэхэ гү, али 25 процентээр дээшэлээ. Энэ үедэ капитальна барилгада 733251 түхэриг, техникэ худалдан абалгада 261700 түхэриг, үүлтэртэ мал худалдан абалгада 12153 түхэриг гаргашалагдаа.

Колхознигуудай салин хүлhэн 26 процентээр нэмээ. Энэ үедэ 400 үнеэдэй hаалиин комплекс, оньhожоруулагдамал орооhоной тоог бүтээгдээ. Энэ жэлдэ 400 үнеэнэй байха үшөө нэгэ комплекс барижа захалхамнай. Мүн культурна, ажаhуудалай барилганууд хэгдэнэ. Хоёр отделенидэ клуб, 80 үхибүүдэй hургуулиин интернат бүтээгдээ.

Колхознигуудай шэн зоригтойгоор ажаллаhанай ашаар таряалан дээрэ, малай фермэнүүдтэ hайн үрэ дүн туйлагдаа. Табан жэлэй түрүүшын хоёр жэлдэ орооhо таряа абаха түсэб 109 процент, мяхан — 105,3 процент, hүн — 104,1 процент, ноохон — 105 процент дүүргэгдээ hэн.

1973 ондо колхозой механизаторнууд бүхы хүдэлмэрээ эмхитэйгээр ябуулжа, гектар бүриhөө 17,3 центнер орооhо таряа ургуулжа абаа. Илангаяа коммунист Б. Н. Богдановай хүтэлбэрилдэг отделениин тракторна бригада 1540 гектар таряалан дээрэhээ гектарай 18,2 центнер орооhо абаа.

Техникээр hайса хангагдаhанай, механизаторнуудай мэргэжэлэй дээшэлhэнэй ашаар шэнисэ тарилга 10—12 үдэртэ дүүргэгдэнэ, тарлагаа 16—17 хүдэлмэриин үдэртэ хуряажа абанабди. Ленинэй орденой кавалер Афанасий Георгиевич Аносов, Ажалай Улаан Тугай орденой кавалер, комбайнер Пантелей Васильевич Шадрин болон бусад түрүү механизаторнууд олон. 1973 оной дүнгөөр колхозоймнай хоёр тракторна бригада СССР-эй болон РСФСР-эй Хүдөө ажахын министерствэнүүдэй грамотануудта, мүнгэн шанда хүртэhэн байна.

Жэл бүри hү ехээр hаадаг, хурьгадые олоор түлжүүлдэг малшадшье урган гарана. Һаалишан Т. П. Бурдуковская нёдондо үнеэн бүриhөө тугал абажа, 3076 килограмм hү hааhан байна. Ахалагша хонишон А. Н. Хлебниковэй бригада 100 хонин бүриhөө 102 хурьга абажа, хонин бүриhөө 4 килограмм ноохо хайшалаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ hайн амжалтануудые туйлаhан малшад гүрэн түрын шагнал хайрада хүртэhэн байна.

Тиигэбэшье манай хүдэлмэридэ дутагдалнууд, хэрэглэгдээгүй арга боломжонууд ушардаг гээшэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ колхознай гүрэндэ hү худалдаха түсэбөө дүүргээгүй. Хонидhоо ноохон урда жэлэйхиhээ бага хайшалагдаа. Адууhа мал, илангаяа түл түрэсэ гарзада ороно. Юрэнхы дээрээ үнеэдэй hү шэмэ бага, үнеэн бүриhөө жэлдэ 1800—1700 килограмм hүн hаагдана. Тиимэhээ түрүүшүүлэй дүй дүршэлые бүгэдын шадабари болгохо гээшэ колхозой правлениин, партийна организациин шухала зорилго болоно.

1974 ондо колхозой урда ехэшье, орёошье зорилгонууд табигданхай. Гектар бүриhөө 18 центнер орооhо таряа, сабшалангай гектар бүриhөө 20 центнер үбhэ абаха, үнеэн бүриhөө 2000 килограмм hү hааха зорилготойбди. Гүрэндөө 360 килограммhаа доошо бэшэ шэгнүүртэй үхэрнүүдые, 120 килограммhаа бага бэшэ гахайнуудые, 40 килограммhаа доошо бэшэ шэгнүүртэй хонидые тушаахаар хараалагданхай. Хонин бүриhөө 3,5 килограмм ноохо хайшалха хүсэлтэйбди.

Аймагай ажахынуудай таряалангай хүрьhэнэй хүнгэн шанартай байжа, hалхинhаа, уhанhаа гэмтэдэгые хараада абан, саашадаа хахалагдадаг газарай 23—25 процентыень сэбэр паар болгохо шухала гэжэ hанагдана. Энэ асуудалые шиидхэхые Хүдөө ажахын министерство болон совхозуудай нэгэдэлдэ аймагай партийна организациин үмэнэhөө хандана6ди. Тэрэшэлэн үрэhэнэй ажахые hайжаруулха, hайн шанартай үрэhэ ажахынуудта үгэхэ байха хэрэг республика дотор мууса шиидхэгдэнэ.

МҮНӨӨ ҮЕ САГЫЕ ЭЛИ ТОДООР ХАРУУЛХА

Д. З. ЖАЛСАРАЕВ,
республикын Уран зохёолшодой холбооной правлениин түрүүлэгшэ

Нүхэд! Хэнэйшье мэдээр, партийна конференциин гээшэмнай хэдэн жэлэй туршада коммунистнуудай ажал ябуулгын тоосоон болоно ха юм. Мүнөө бидэнэр эндэ hүүхадаа, үнгэрhэн гурбан жэлэй амжалтануудые, дутуу дундануудые зүбшэн хэлсэжэ байнабди.

Манай ажалшадай табан жэлэй түсэбые дүүргэхэ хэрэгтэ соёл сурталай хүдэлмэрилэгшэдэй оруулhан хубита нилээд ехэ байха. Промышленностиин хүдэлмэришэдые, хүдөө ажахын ажалшадые шэнэ амжалта, илалтанудта зоригжуулха талаар манай соёл культурын хүдэлмэрилэгшэд, зохёохы ажалтай хүнүүд нилээд ехэ ажал ябуулга хээ.

Манай хүн зон уран зохёол ехээр уншана. Мүнөө абаад харахада, библиотекэнүүдэй уншагшад гурбан жэлэй туршада нилээд ехээр олошорhон байна.

Тиихэдэ телевидени болон радио-дамжуулгын ажал хүдэлмэри хараа байса hайжараа. Манай республикада телевизионно фильмүүд бүтээгдэнэ. Буряадаймнай олон аймагуудта теле-дамжуулганууд харана.

Телефильмнүүдые хүн зондо харуулга, хүдөө нютагта уран hайханай бүлгэмүүдые эмхидхэлгэ hүүлэй жэлнүүдтэ hайжараа. Мүнөөмнай арадай театрнууд, арадай ансамбльнууд, агитационно-уран hайханай бригаданууд хүдөө нютагуудта гайхал бэшэ болонхой. Жэшээлхэдэ, Хурамхаанай аймагай Барханай арадай театрай, Сэлэнгын аймагай Сэлэн-Дүүмын «Колосок» гэжэ агитационно-уран hайханай бригадын коллектив ниислэл хото Москвада уран шадабарияа харуулжа ерээ.

Үнгэрhэн 1973 оной нажарые hаная. Буряадай АССР-эй литература болон искусствын үдэрнүүд Москва, Свердловск хотонуудта үнгэргэгдөө hэн. Энэмнай хадаа удхааряа социалис, түхэл маягаараа национальна соёл культурын ёhотойл харуулалга болоhон байна бшуу.

РСФСР-эй уран зохёолшодой холбоондо Буряадай литературын мүнөө үеын байдал тухай hонирхолтой, ехэ туhатай хөөрэлдөөн болоо hэн. Энэ зүбшэн хэлсэлгэ дээрэ ороноймнай мэдээжэ 23 уран зохёолшо болон шүүмжэлэгшэд үгэ хэлээ. Уран зохёолшод А. Бальбуров, Н. Дамдинов, И. Калашников, Ц. Шагжин болон бусад нүхэдэй бүтээлнүүд үндэр сэгнэлтэнүүдтэ хүртөө hэн.

Буряадай литература болон искусствын хүгжэжэ байhан тухай эндэ олые хэлэhэнэй хэрэггүй. Үнгэрэгшэ жэлдэ Москвагай хүүгэдэй хүгжэмтэ театрта табигдаhан манай композитор Б. Ямпиловай «Шэдитэ нюуса» гэжэ оперо энээндэ эли тодо гэршэ боложо үгэнэ. Тиихэдэ «Арюун гоохон Ангар дүүхэй» гэжэ оперые бүтээн табигшадта РСФСР-эй гүрэнэй шан олгогдоhон байна. Бэлигтэ композитор Ж. Батуевай баледууд Якутск, Элиста хотонуудта табигдана.

Манай уран зураашад Д. Дугаров, А. Казанский, А. Сахаровская, С. Ринчинэ болон бусадай зурагууд Москва, Хабаровск, Эрхүү, Улаан-Баатар, Будапешт, Прага, Софи хотонуудай уран зурагай выставкэнүүдтэ табигдаа.

Республикымнай зохёохы ажалтай хүдэлмэрилэгшэдэй түлөөлэгшэд эб найрамдал хамгаалха уласхоорондын хүсэнүүдэй конгресстэ, Ази, Африкын оронуудай уран зохёолшодой IV, V конференцинүүдтэ, ЮНЕСК-ын талаар үнгэргэгдэhэн афроазиатска хүгжэмэй симпозиумда хабаадалсаhан байна. Манай мэдээжэ артистнууд Л. Линховоин, К. Базарсадаев, Ц. Бадмаев гэгшэд Ази, Африка болон Европын оронуудта ошожо, уран бэлигээ харуулаа. Тиихэдэ Буряадай драмын театрайхид хүршэ Монгол орондо, Ленинград хотодо ошожо, өөhэдынгөө зүжэгүүдые табяа. Хатар ба дуунай «Байгал» гэжэ ансамбль Дунда Азиин аха дүү республиканудта хонгёо дуугаа ханхинуулаа, уран хатараа харуулаа.

Нүхэд! Манай искусство болон литературын амжалта, илалтануудые тэмдэглэхэ зуураа, зарим тэды дутуу дундануудые эндэ хэлэнгүй аргагүй. Бодото ажабайдалтай холбоо барисаамнай үшөөл hулашаг байна. Мүнөө үеын темэдэ зорюулагдаhан зохёолнууд үшөөл үсөөн. Тиихэдэ уран hайханай шүүмжэлэл гээшэ үшөөл гээгдэhээр. Тиимэhээ бидэнэр, зохёохы ажалтай хүдэлмэрилэгшэд, КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ, табан жэлэй түсэбые дүүргэлгэдэ ажалшадаа зоригжуулжа, өөhэдын хубитые оруулха зэргэтэйбди.

БҮХЫ ЮУМЭН — БИДЭНЭЙ ГАРТА

М. Ф. ШАНГИН,
Буряадай барилгын управлениин 1-дэхи СМУ-гай бригадир

Бидэнэр, барилгашад бүхы совет арад мэтэ табан жэлэй дүрбэдэхи жэлэй түсэбые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө мүрысөө энэ жэлэй түрүүшын үдэрhөө эмхидхээбди. Хүдэлмэришэдэй диилэнхы олониинь габшагайгаар ажаллана.

Манай СМУ-гай коллектив КПСС-эй ЦК-гай партида, совет арадта хандаhан Хандалгые өөрынгөө дайшалхы программа болгон абаад, 1974 оной дээшэлүүлэгдэhэн уялгануудые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхээр бэлэн байhанаа мэдүүлээ.

Барилгын олонхи бригаданууд, хүдэлмэришэд 1973 ондо муу бэшээр ажаллажа гараа. Тиигэжэ түсэбэй ёhоор 12 мянган дүрбэлжэн метр байрын талмай ашаглалгада оруулха даабаряа 16 мянган кубометртэ хүргэhэн байнабди.

Нүхэд Полтарацкиин, Кушнаревой, Леоновой даадаг шулуушуудай, нүхэд Метелевой, Островерховой даадаг модошо дархашуулай, нүхэд Круглова, Хлыстова, Кузнецова, Шарипова гэгшэдэй даадаг гэрэй досоо талын ажал дүүргэдэг бригаданууд ехэ хүсэ оролдолго, мэргэжэл шадабари гарган ажаллаа.

Харин зарим тэды амжалтын туйлагдабашье, манай коллектив 1973 оной түсэбтэ даабари дүүргээгүй гэжэ конференцидэ мэдээсэнэб. Түсэбөөр хараалагдаhан 9 миллион 400 мянган түхэригэй орондо 7 миллион 500 мянган түхэригэй капитальна hомололго хэрэглэгдээ.

Түсэбэй дүүргэгдээгүй шалтагаан юуб гэхэдэ, жэлэй түрүүшын үдэрhөө ажал hайнаар, бүтээсэ ехэтэйгээр эмхидхэгдээгүй байна. Ажалдаа хожомдохо, сагhаа уридшалан ажалаа болюулха ушарhаа хүдэлмэриин ехэ саг дэмы hалана. Барилгын материалаар саг соогоо хангагдаагүй, ажалай муугаар эмхидхэгдэhэнhээ боложо, ажалгүй миин байха ушар үзэгдэнэ.

Эдэ бүгэдэ дутагдалые манай коллектив усадхажа шадаха юм. Совет хүнэй эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллаха шадалhаа, тэрэнэй үндэр мэдэрэлhээ, дүй дүршэлhөө, харюусалгаяа мэдэрhэнhээнь, өөрын журамhаа манай ажалай мүнөөдэрэй, үглөөдэрэй үрэ дүн дулдыдаха гэжэ Хандалга соо хэлэгдээ.

Үнэхөөрөө тиимэ. Партиин табиhан зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэг бидэнэрhээ, манай ажалдаа хэр зэргэ хандадаг байhанhаа манай дулдыдаха юм. Энээние хүдэлмэришэн бүхэнэй ойлгоод, үнэн сэхээр ажаллаа hаань, хамтымнай ажал урагшатай байха.

Мүрысөө ашаг ехэтэйгээр дэлгэрүүлжэ, амжалта туйлаха байнабди. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, барилгын шанар hайжаруулха арга боломжо коллектив бүхэндэ бии. Ехэ хэмжээнэй барилга hүүлэй жэлнүүдтэ хэдэг болообди. Гэбэшье бүхы арга боломжонууд хэрэглэгдэнэгүй, хүдэлмэришэн бүхэн бүхы хүсэ шадалаа гарган ажалланагүй.

СМУ-гай коллектив оронойнгоо түрүү предприятинуудай жэшээгээр угтамжын түсэб абаа, хараалагдаhан даабариhаа гадуур 80 байратай гэр болзорhоонь урид тушааха гэжэ шиидээ.

ТООСООНУУД ТУШАА ҮГЭ ХЭЛЭЛГЭ

ХҮДӨӨ АЖАХЫН ҮЙЛЭДБЭРИДЭ—ОНСО АНХАРАЛ

В. Б. БАЗАРОВ,
КПСС-эй Сэлэнгын райкомой нэгэдэхи секретарь

Областной партийна организациин нэгэ хубинь болгошо Сэлэнгын аймагай партийна организациин тоосоото үедэ экономико болон соёл культураяа хүгжөөхэ талаар яһала гэмгүй амжалта туйлаа. Юһэдэхи табан жэлэй үнгэрһэн гурбан жэлэй хугасаада аймагай промышленна продукциин хэмжээн 5,2 миллион түхэригөөр, капитальна барилгын хэмжээн хоёр дахин ехэ болоо.

Хүдөө ажахыдамнай ехэ хүндэ хүшэр байдал ушараа. Ган гасуур, уһа мүрэнэй үер, мүндэр — горитой түбэг татаа гэбэшье, областной партийна организациин ехэ туһаламжаар, хүдөөгэй ажалшадай эрэлхэг ажалай аша туһаар шиндхэхы удха шанартай, гурбадахи жэлэй түсэб мяха худалдалгаар 102 процент, һү—102 процент, ноохо — 100 процент дүүрэз. Тиихэтээ хамта 1970 онтой сасуулбал, хонидой тоо 26 мянган, үхэрэй—878, гахайн—мянга шахуу толгойгоор олошороо.

Хэрбээ доторойнгоо арга боломжонуудые гүйсэд хэрэглэжэ шадаа хадаа, промышленность болон хүдөө ажахы дээрэ бүришье һайн амжалта туйлажа шадаха байгаабди. Эдэ хэрэглэгдээгүй арга боломжонууд тухайгаа энэ конференцидэ хэлэлтэй хаш.

Түбхын түрүүндэ Гусиноозёрскын ГРЭС-эй ба Холбоолжоной шулуу нүүрһэнэй уурхайн гол шухала барилганууд тухай тогтохоор байна. Эдээн тушаа энээнэй урда тээшье, мүнөөшье элидхэл соо тодоор дурдагдаа.

Эдэ барилгануудые хэжэ эхилхэһээ хойшо бодомжогүйгөөр түсэблэһэн гурмаар хүдэлмэри хэгдээ. Барилгашадай ажалай, ажаһуудалай эрхэ байдал гүйсэд хангаха асуудалда анхарал табигдаагүй, абаһаар лэ үйлэдбэриин объектнүүдые бодхоожо эхилэгдээ. Мүнөө ГРЭС-эй барилга дээрэ хоёр мянга гаран хүн хүдэлнэ. Гэбэшье эндэ, үнэндөө, столово, клуб, больница, һургуули гэхэ мэтын аһан шухала эмхи зургаанууд үгы гээшэ. Энэшье жэлдэ иимэ барилганууд түсэбтэ оруулагдангүй үлэшоо.

Хүдөө ажахын үйлэдбэри дээрэ газар һайжаруулгын, уһалалгын асуудалнууд шиидхэбэреэ олоодүй байһаар. Манай аймаг ходо ганда дайрагдадагынь мэдээжэ. Үнгэрһэн жэлнүүдтэ газар һайжаруулха, ехээр уһалдаг болохо зорилгоор бага бэшэ хүдэлмэри хэгдээ. Гэбэшье хэһэн юумэмнай мүнөөдэрэй хэрэглэмжые яашье хангана-гүй. Энэ ушарта хэрэгтэй мүнгэ зөөри һомологдоногүй, мелиоративна хүдэлмэри хэхэ материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулагдаагүй байһаар. Газар һайжаруулгын хүдэлмэриие «Сельхозтехникын» отделениин бишыхан отряд бүтээгээ болодог. Тэрэ мүртөө хүсэ ехэтэй трактор тэндэ тон үсөөн. Тиихэдэ колхоз, совхозууд иимэ техникэгүй. Иимэ байдалтай байгаад, хайшан гэжэ шэнэ газар элдүүрилхэ, уһалууриин системэ бариха, газар үндэһөөрнь һайжаруулха болонобибди. Иимэһээ мелиораци эрхилдэг эмхинүүдэй материально-техническэ үндэһэ һуури бэхижүүлхэ асуудал эрид шууд шиидхэхэ зэргэтэйбди.

Мүнөө манай аймагта «Бурводстрой» трестын ПМК байгуулагдаа. Тиигэбэшье шухала хэрэгтэй хүсэ ехэтэй тракторнуудаар хүсэд хангагданхай бэшэ. Культуртехническэ, уһанай ажахын элдэб олон хүдэлмэри бэелүүлжэ шадаха хүсэтэй бүхы техникээр зэбсэгжэнги тусхай лугомелиоративна томо станци манай аймагта бии болгохо асуудал тушаа бодомжолхоор саг ерээ.

Һүүлэй жэлнүүдтэ хүдөө ажахын үйлэдбэри хүтэлбэрилгын асуудалнууд эрид шууд шиидхэгдэжэ байнхай. Хүдөө ажахын управлениие хубилгаһан ябадал яһала зүб гэжэ һанагдана. Саашадаа энэ хэрэг нарижуулан һайжаруулха хэмжээ бэелүүлхэдээ, аймагуудтахи эмхинүүдэй бүридэл, тэдэнэй үүргэ, харюусалга тушаа анхаралаа онсо хандуулмаар байна. Мүнөө хаража байхада, хүдөө ажахын аймагай управлени шухала асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэй хажуу талада үлэхэеэ һанана. Түсэблэлгын, финанса эрхилэлгын, капитальна һомололгын, техникэ хубаарилха гэхэ мэтын асуудалнууд тэрэнэй мэдэлһээ гаража байна. Хүдөө ажахые хүтэлбэрилхэ хэрэг саашадаа улам нарижуулха хэрэгтэ бодомжотойгоор хандаха шухала гэжэ һанагдана.

Һүүлэй үедэ хүдөө ажахын мэргэжэлтэдээр колхоз, совхозуудые хүсэлдүүлхэнь ехэ бэрхэтэй болоод байна. Шадамар бэрхэ, һайн мэргэжэлтэд колхоз, совхозуудта үни тогтохоёо болёо. Хайшан гээл һаа, городто ямар нэгэн хүдэлмэридэ гү, али институдуудта орожо хүдэлхые эрмэлзэнэ, һанаһанаа хүсэлдүүлнэ. Харин тэдэ ошогшодой орондо мүртэй мэргэжэлтэдые олохонь бэрхэтэй. Саашадаа энэ асуудалда онсо анхарал табихые хүсэхэ байнабди.

Модо бэлэдхэлэй промышленностьда ажалай эмхидхэл һайжаруулха, отолоһдоһон модо дууһыень хэрэглэхэ, ажалай бүтээсые 35 процентээр дээшэлүүлхэ гэһэн зорилго КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдээр хараалагдаа һэн. Комбинадай предприятинуудай коллективүүд энэ зорилго бэелүүлхэ, Байгал шадархи байгаалиин баялигуудые гамнаха, ашагтай һайнаар хэрэглэхын түлөө оролдоно. Модон уһаар урадхуулагдахаа болижо, томо багсаар шэрэгдэнэ, сигара болгон холбогдожо, гансал Байгал дээгүүр зөөгдэнэ.

Автомат шахуу лининүүдээр, бүтээсэ ехэтэй крануудаар хангагдаһан модо болбосоруулгын предприятинуудта модон хэрэгтэй хэмжүүрээр тайрагдажа, хюрөөдэгдэжэ, сортлон илгагдажа, түмэр замаар ябуулагдана. Табан жэлэй үнгэрһэн гурбан жэлэй туршада 1970 онойхиһоо 3,5 дахин ехэ модон автомат шахуу лининүүдээр болбосоруулагдаа. Ажалай бүтээсэ 16,3 процентээр дээшэлүүлэгдээ.

Комбинат 1973 онһоо модоной хаядаһа хэрэглэжэ, шэнэ зүйлэй продукци ехээр үйлэдбэрилжэ эхилээ. Иимэ продукци 1972 онойхитой сасуулхада, аяар 11 дахин ехээр үйлэдбэрилэгдэдэг болоо. 1973 оной октябрьда Хурамхаанай леспромхоздо бага комплексно бригадануудай түрүү дүй дүршэлэй һургуули эмхидхэһэнэй һүүлээр 1,5 халаанда ажалладаг бригадануудай тоо олошороо. Мүнөө 70 бригада

ЗАЛУУ ҮЕТЭНИИЕ—ШИИДХЭХЫ УЧАСТОГУУДТА

В. Д. РАДНАЕВ,
ВЛКСМ-эй обкомой нэгэдэхи секретарь

105 мянга гаран комсомолшуудые, нэгэдүүлһэн областной организаци партийна организацинуудай халуун анхаралаар хүреэлэгдэн, ажалай болон политическэ ехэ эдэбхи үүсхэлэй оршон байдалда ажал хэрэгээ бүтээжэ байна. Комсомол - залуушуулай 300 гаран коллективүүд, 1000 гаран залуу хүдэлмэришэд нёдондонойнгоо түсэбтэ даабариие болзорһоонь урид дүүргээ һэн. Эгээл эрхимүүдынь Анна Демиденко, Федот Кушнарев, Николай Филиппов, Ольга Гребенщикова мүнөө арбадахи табан жэлэй түсэбэй тоосоогоор ажаллажа байна.

Гэхэтэй хамта комсомолой олон эхин организацинууд эмхидхэлэйнгээ хүдэлмэри һулаар ябуулна, түсэбтэ даабаринуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ хүбүүд, басагадые эдэбхитэйгээр хабаадуулхые оролдоногүй. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабари, ажалай журам бэхижүүлхэ хэрэг, бүтээһэн продукциин шанар һайжаруулга гэхэ мэтын гол шухала асуудалнууд хүсэд һайнаар шиидхэгдэнэгүй.

Эдэ бүгэдэ дутагдалнуудаа усадхахын тула комсомолой организацинууд түбхын түрүүндэ залуушуулай дунда социалис мүрысөө үргэнөөр эмхидхэхэ, тэдэнэй нормоёо дүүргэхэ ябадалдань бодото туһаламжа үзүүлхэ уялгатай. Энэ хэрэгтэнь ажалай түрүүшүүл болон ветерануud ехэ туһа хүргэдэг байна. Жэшээнь, залуу хонишодые шефтээ абаһан республикын суута хонишон, Социалис Ажалай Герой, партиин обкомой гэшүүн Гасарун Лубсанович Рабдаевай эдэбхи үүсхэл халуунаар дэмжэгдэнэ. Тэрэнэй үүсхэлые эгээ мүнөө 53 хонишод дэмжээд байна.

Комсомолшууд болон залуушуул урлан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын хүдэлөөе хүгжөөхэ тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Нёдондо үнгэргэгдэһэн техническэ творчествын хаҕалгада 30 мянга гаран хүн хабаадалсаа һэн. Тэдэнэр 9 мянга гаран урлан нарижуулгын дурадхалнуудые оруулаа. Тэдэ дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэнэй ашаар 7 миллион шахуу түхэригэй алмалта, арьбалалта хэхэ арга олдоо. Республика дотор нёдондо али олон мэргэжэлээр 30 гаран конкурс үнгэргэгдэһэн байна. Зүгөөр энэ хүдэлмэри колхоз болон совхозуудта үшөөл хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнэ. Арадай ажахын мэргэжэлтэдэй, урлан нарижуулагшадай, кадрова хүдэлмэришэдэй туһаламжаар техническэ творчество хүгжөөлгые бүри үргэнөөр ябуулха зорилго табигдана.

Комсомолой обком дээдэ һургуулинуудай болон техникумүүдэй хүтэлбэритэй хамтаржа, студентнэрэй барилгын отрядуудые эмхидхэхэ талаар горитой хүдэлмэри ябуулаа. Һүүлэй хоёр жэлэй туршада студентнэр барилгашад 7 миллион 760 гаран мянган түхэригэй барилга-хабсаралгын болон бусад хүдэлмэринүүдые бүтээһэн байна. Тэдэнэй хүсөөр элдэб янзын 110 гаран барилганууд ашаглалгада үгтөө. Гэхэтэй хамта ажахын зарим хүтэлбэрилэгшэд студентнэрэй ажал эмхидхэхэ асуудалда анхарнагүй, хэрэгтэй материалаарнь, байра байдалаарнь ёһоор хангана-гүй.

Мүнөө үедэ хүдөө ажахын үйлэдбэри дээрэ 13 мянган комсомолшууд ажаллана. ВЛКСМ-эй комитедүүд хүдөө ажахыда хүдэлхөөр залуушуулые ходо ябуулжа байдаг. Һүүлэй хоёр жэлэй туршада колхоз, совхозуудта 2900 гаран залуушуул эльгээгдээ. Гэхэ зуура мал ажал дээрэ залуушуул үсөөн хүдэлнэ гэжэ тэмдэглэлтэй. Республикын 5600 һаалишадай дунда оройдоол 1120 комсомолшууд тоологдоно. Һү һаалиин 700 фермын миил 53-ниинь комсомол-залуушуулай коллектив. Ушар иимэһээ комсомолой организацинууд залуушуулые мал ажалда хүдэлхөөр ябуулхые, комсомол-залуушуулай коллективүүдые олон болгохын түлөө тусхай хүдэлмэри хэхэ байна.

Хэжэнгын аймагай Худанай совхозой Сагаан-Нуурай һү һаалиин фермэ комсомол-залуушуулай коллектив юм. Тэндэ 2 хүбүүд һаалишанаар хүдэлдэг. Тэдэнэр комсомолой путёвкоор ошоһоноо харюулаа. Залуу һаалишан Баир Санжимитыпов нёдондо үнеэн бүриһөө 2300 килограмм һү һааһан байна. Иимэ үрэ дүн урдань энэ фермэ дээрэ туйлагдаагүй байха. Мухар-Шэбэрэй аймагай «Родина» колхозой комсомол басагад Галя Забровская, Катя Голендухина, Галя Сажина гэгшэд механизаторай мэргэжэл шудаланхай, эрэшүүлһээ заашье дутуугүй ажаллана. Тэдэнэр мүнөө басагадһаа бүридэһэн тракторна бригада байгуулха зорилготой.

Иимэ урагшатай һайн үүсхэлнүүдые ВЛКСМ-эй обком дэмжэжэ, саашадань бүри дэлгэрүүлхэ хүдэлмэри ябуулжа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: областной партийна организациин XXVIII конференциин делегадууд. (Зүүн гарһаа) Хяагтын аймагай Хяагтын совхозой тракторист В. А. Чернояров, Сэлэнгын аймагай Сэлэнгын совхозой һаалишан, Социалис Ажалай Герой Н. Л. Тадвашкина, Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой тараан ажалай бригадын бригадир, Социалис Ажалай Герой Е. П. Бутаков.

С. ЦЫДЫПОВАН фото-зураг.

ТУСХАЙ МЭРГЭЖЭЛДЭ ОРУУЛХА

Г. М. КОНЕВ,
КПСС-эй Мухар-Шэбэрэй райкомой нэгэдэхи секретарь

КПСС-эй XXIV съездын, партиин ЦК-гай Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые хүтэлбэри болгон, партиин райком, партийна эхин организацинууд механизаторнуудай, малшадай, мэргэжэлтэдэй болон хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй хүсэ элсүүлэн, газар тариалангай ургаса дээшэлүүлхын, мал ажалай ашаг шэмэ арьбадхахын түлөө ехэ оролдолго гаргаа.

Газар тариалангай болон мал ажалай продуктнуудые ехээр абахын, гүрэндөө элбэгээр худалдахын түлөө дэлгэрһэн бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ эдэбхитэй оролсоһон аймагай ажалшад горитой амжалта туйлаһан байна. Һүүлэй гурбан жэлэй туршада элдүүриин газар 2260 гектараар, тариаанай талмай 2500 гаран гектараар ехэ болгогдоо. Уһалагдадаг газарай тала дайдые үргэдхэхэ, уһалууриин барилгануудые хэхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэгдээ.

Тариалангай хубаарилга һайжаруулха талаар али олон хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдээ. Мүнөө горох, обёос, ешмээн болон олон жэлэй ногооной тарилга севооборот соо ехэ һуури эзэлнэ. Гурбан жэлэй туршада дунда зэргээр жэл бүри гектар бүриһөө 12,7 центнер тариан хуряагдаа. Ленинэй нэрэмжэтэ, «Искра», «Родина» колхозуудта, «Эрдэм» совхоздо орооһо тариа абалга нилээд дээшэлээ.

Мал ажалые тусхай мэргэжэлдэ оруулха, фермэнүүдые томодхохо талаар зарим тэды хүдэлмэри хэгдээ. Гурбан жэлэй туршада ажахынуудай үхэрэй тоо 710, хониной — 13400 гаран толгойгоор олошорһон байха юм. Галуу үсхэбэрилхэ хэрэг урагшатайгаар ябана. Һая болотор аймаг соо һү һаалиин 30 фермэнүүд тоологдодог һаа, мүнөө 24 болонхой. «Родина», «Коммунизм» болон Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудай бүхы үнеэд нэгэ газарта суглуулагданхай. Гахай үсхэбэрилхэ томо комплекснууд баригдажа эхилээ. Жэшээнь, «Родина» колхоздо жэл соо 5 мянган центнер гахайн мяха абаха боломжотой тиимэ томо барилга хэгдэнэ.

«Забайкалец» совхоз 1971 онһоо хойшо галуу үсхэбэрилхэ гол шэглэлтэй болонхой. Мүн иимэ хүдэлмэри Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо ябуулагдана. Тэндэхи барилгын бүтэхэдэ, жэл соо 8,5 мянган центнер галуунай мяхан абтаха зэргэтэй.

Сагай уларилай хэды бэрхэшээлтэй байгаашье һаань, «Искра» колхоз абаһан социалис уялгануудаа бүхы талаарнь дүүргэжэ шадаа. Тэрэшэлэн «Знамя Ленина» ба «Родина» колхозуудай ажал хэрэг яһала һайн.

Гэхэтэй хамта хүдөө ажахын үйлэдбэри хүгжөөлгэдэ дутуу дунданууд үшөөл олон бии байһаар. Илангаяа мал ажал гээгдэлдэ оронхой. Тэрээнһээ болоно, аймаг бүхы дээрээ нёдондо мал ажалай продуктнуудые худалдаха гүрэнэй түсэб дүүргэжэ шадаагүй. Ганса үнгэрһэн жэлдэ Мухар-Шэбэрэй аймагһаа гүрэмнай 11 мянга гаран центнер һү, 10 мянган центнер мяха, 1050 центнер ноохо дутуу абаһан болоно. Энэ ушар партийна организацинуудай, зарим колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, мэргэжэлтэдэй хангалтагүйгөөр хүдэлһые гэршэлнэ. Аймагай ажахынууд эхэ малаа олоор һубайруулна, гарзада оруулна. Үнеэдэй болон хонидой ашаг шэмэ үшөө бага байһаар. Гахай үсхэбэрилгэдэ мүн лэ дутуу дунда юумэнүүд олон ушарна.

Партиин райком болон партийна организацинууд иимэ гээгдэлдэ ороһон ушараа гүнзэгыгөөр мэдэрнэ. Табан жэлэй үлэһэн хоёр жэлэй туршада энэ ушарһан гээгдэлые усадхаха зорилгоор хэмжээ ябуулгануудые хараалжа байнабди. Тиихэтээ хамта, саашадаа мал ажалые томодхохо хүдэлмэри улам үргэнөөр ябуулагдаха, ажахы хоорондын хамжалгые бүри үргэнөөр дэлгэрүүлхэ зорилго хараалагдана. Жэшээнь, «Знамя Ленина» колхоз, Суулгын, «Эрдэм», «Одон» совхозууд хони үсхэбэрилдэг, «Искра», «Родина» колхозууд, «Авангард» совхоз гахай үсхэбэрилдэг, «Забайкалец» совхоз, «Заганский» ба Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд шубуу үсхэбэрилдэг мэргэжэлтэй болохо юм. Тиихэдэ «Коммунизм» колхоздо аймагай бүхы ажахынуудые хангаха арга боломжотой эхэ болохо тугал, буруунууд түлжүүлэгдэхэ зэргэтэй.

Малай томо томо комплекснуудые бариха хэрэгтэмнай республикын промышленна предприятинууд шефскэ бодото туһаламжа үзүүлхэ бээз гэжэ найданабди.

КОЛХОЗУУД ХАБАЯА ХАРУУЛХА АРГАТАЙ

Б. Н. НИКОЛАЕВ,
республикын хүдөө ажахын министр

Хүдөө ажахын продуктнуудые үйлэдбэрилхэ хэрэгтэ колхозууд нилээд ехэ һуури эзэлнэ. Республикын колхозуудта абтадаг продукциин хэмжээн жэлһээ жэлдэ дээшэлнэ. Колхознигуудай эмхитэйгээр, оролдосотойгоор ажаллаһанай ашаар үнгэрэгшэ жэлдэ муу бэшэ ургаса абтаа, гүрэндэ хартаабха, овощ худалдаха түсэбөө колхозууд дүүргээ. Мүн тэжээл бэлэдхэхэ талааршье зарим тэды амжалта туйлагдаа. Үнгэрһэн үбэлжэлгын хэды бэрхэшээлтэй байбашье, колхозууднай гүрэндэ һү худалдаха арадай ажахын түсэб 101 процент, үндэгэ — 130 процент дүүргээ. Хонидой, үнеэдэй тоо олошорһон байна.

Тиигэбэшье хүдөө ажахын продуктнуудые абаха зорилгонуудаа колхозууд хүсэд дүүргэжэ шадаагүй. Үнгэрһэн гурбан жэлэй туршада колхозууд гүрэндөө 54,7 мянган тонно орооһо, 4,5 мянган тонно овощ, 1,1 мянган тонно мяха, 1674 центнер ноохо дутуу тушааһан байна.

Эдэ бүхы дутагдалнууд юуп дээрэһээ болоноб гэхэдэ, республикын Хүдөө ажахын министерство болон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд малай фермэнүүдые томодхохо, тэдэниие тусхай шэглэлтэй болгохо талаар бүхы хэмжээнүүдые абанагүй. Энэ талаар саашадаа горитой оролдолго гаргаха болонобди.

Илангаяа байгша ондо КПСС-эй ЦК-гай Хандалгада харюу болгон, бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсожо, республикын колхозууд нилээд ехэ зорилгонуудые шиидхэхэ байна. Энэ жэлдэ орооһо тариа 3,3 дахин, овощ—121 процент, мяха—115, һү—106, ноохо —108 процент ехэ абаха зорилго табигдана.

Эдэ зорилгонуудаа амжалтатайгаар шиидхэхын тула тариалангай талмай зүбөөр хубаарилха, шэнэ газар ашаглаха шухала болоно. Урда жэлнүүдтэ орооһоной тарилгануудые үбһэшэлдэг, силос болгон дарадаг ажахынууд олошороо. Энээниие яажашье дэмжэхын аргагүй, энээниие буруушааха хэрэгтэй.

Саашадаа колхозуудай үйлэдбэриие ашаг үрэ ехэтэй болгохо, фермэнүүдые томодхохо, тусхай шэглэлтэй болгохо гээшэ түрүүшын ээлжээнэй хэрэг болоно. Малай томо фермэнүүдые, комплекснуудые эмхидхэхын тула барилгын ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ байна. Эндэ гансахан гүрэнэй мүнгэ зөөри гаргашалагдаха бэшэ, мүн колхозууд өөһэдынгөө олзоһоо хубаарилха болоно. Илангаяа колхозууд хоорондоо хамтаржа, томо фермэнүүдые бариха аргатай. Энэмнай колхозно байгуулалтые шэнэ хүсэтэйгөөр хүгжөөхэ арга болоно гээшэ.

Ажахынууд хоорондын үйлэдбэри байгуулхадаа ехэ бодомжотойгоор, түсэбтэйгөөр хэхэ хэрэгтэй. Мүнөө үедэ зарим колхозууд шубуу үсхэбэрилхэ, гахай шахан таргалуулха томо комплекснуудые барихаар хараална. Теэд тэдэ ажахынуудай гол һалбари болохо хони үсхэбэрилгэдэ иимэ комплекс үшөө хараалагданагүй. Энэ буруу гэжэ һанагдана. Мүнөө үедэ колхозуудта 2500 эмэ буруу, хашарагуудые түлжүүлхэ тусхай комплекс, гахай шахан таргалуулха 2 комплекс, галуу үсхэбэрилхэ 1 комплекс, «Сибиряк» колхоздо шубуунай томо фермэ бүтээгдэжэ байна. Эдэ бүхы барилга 20—25 миллион түхэригэй болоно. Теэд энээнэй миил 5 миллион түхэригынь ашаглагдаад байна. Хэрбээ жэлдээ иимэ хэмжээнэй барилга хэгдэхэ болоо һаа, тэдэ комплекснууд хэзээ ашаглагдаха гээшэб? Энэ талаар партиин областной комитет барилгашадта шанга эрилтэ табиха ушартай.

Конференциин зал соо.

А. ИСТОМИНОЙ фото.

ОТОЛОГДОҺОН МОДО СҮМ ХЭРЭГЛЭХЭ

А. И. КОРАБЛЕВ,
«Забайкаллес» комбинадай начальник

ажалай 1,5 халаанай гуримда оронхой.

Зунай ехэ хура бороо, үер комбинадай предприятинуудта ехэ һаад ушаруулаа. Худанай, Баргажанай, Байгалай, Хандагатайн ба Горхоной леспромхозууд бэрхэшээлтэ эрхэ байдалда ажаллабашье, түсэбөө дүүргэһэн, үлүүлэн дүүргэһэн байна. Харин зарим предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд бэрхэшээлнүүдһээ айгаа, коллективүүдэйнгээ хүсэ шадалые эмхидхэжэ, тэдэниие дабажа шадааг үй.

Иимэ ушарһаа комбинадай 23 предприятиин 9-ниинь түсэбөө дүүргээгүй байна. Эдэ предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд үйлэдбэриин гол участогуудта хүдэлмэришэдые, механизмуудые хубаарилан табиха түсэбтэ даабаряа дүүргэнэгүй.

Жэшээлхэдэ, Хүрбын леспромхоздо модо бэлэдхэлгэдэхи эгээл хүшэр декабрь һарада бүхы хүдэлмэришэдэйнь 42—43 процент ажаллаа. Модо шэрэдэг автомашинанууд муугаар хэрэглэгдээ.

Продукцяа арадай ажахыда тушаалга манай хүдэлмэриин түгэсхэлэй шата болоно. Теэд хэрэглэгшэдтэнь модо эльгээхэ түсэб, леспромхозуудые вагонуудаар хангаха түсэб хоорондоо холбоогүй байһан зандаа. Жэл бүхэндэ олон тоото вагон дутуу үгтэнэ. Гэбэшье комбинадые вагонуудаар хангадаг түмэр замай транспорт түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн байха юм.

Эдэ түсэбүүдые зүбөөр табиха, гүрэнэй түсэбөөр хараалагдаһан бүхы продукци ашажа ябуулхада гүйсэд хүрэхэ вагонуудые комбинадай предприятинуудта үгэдэг болохо асуудал шиидхэхыень областной организацинуудые, союзна министерствэнүүдые гуйнабди.

4,68 миллион түхэригэй продукци бүтээхэ мебел... фабрика Буряадай модо... босоруулгын, мебель ... комбинадта баригдажа ... хай. Тус фабрика энэ ... жэлдэ ашаглалгада туш... даха ёһотой. Теэд бари... ень саашадаа иимэ ноб... үдаанаар эрхилжэ ба... арад зоной хэрэглэлэй ... нүүдые бүтээхэ табан жэ... түсэб дүүргэгдэхэгүй бай...

Байгалай целлюлозно... водые, Сэлэнгын ЦК... дүүрэн хүсэн соонь хүд... хэдэ модон ехээр дута... байна. Тиимэһээ Романов... модо-ашаглалгын райо... гуулхын тула капитальн... мололго үгэхэ асу... шиидхэлгэдэ туһаламжа... гэхые гуйнабди.

Үнгэрһэн гурбан ж... үрэ дүн шүүмжэлхы ... хаража үзөөд, предпри... нуудай коллективүүдэй ... дахи зорилго тодорхо... бди. Модо бэлэдхэлэй ... саашадаа нарижуулагд... ургажа байһан модые ... гэмтээхэгүйгөөр энэ ху... мэри хэгдэхэ. Ажала... халаанда эмхидхэдэг бри... дануудай тоо олошору... даха юм. Отологдоһон мо... хаядаһагүйгөөр сүм хэр... ын тула ондоо зүйлэй ... дукци бүтээгдэдэг бо... Технологическа зүйл ү... бэрилгэ 2,5 дахин дэ... хэ. Онохойн модоной ... бинадай зомгооһоор хаб... үйлэдбэрилхэ цех прое... хүсэндөө хүргэгдэхэ ба...

Эдэ бүгэдые дүүргэ... ашаар, энэ жэлдэ 1973 о... хитой сасуулхада, 13,4 ... лион түхэригөөр үлүү ... дукци үйлэдбэрилхэ, ху... даха, ажалай бүтээсые ... процентээр дээшэлүүлхэ ... рилго табигдаа.

Комбинат энэ жэлэй ... вариин түсэбэй гол даа... нуудые дүүргээ ,16 мя... кубометр модо түсэбһөө... дуур шэрээ гэжэ облас... партийна конференцидэ ... яртайгаар мэдээсэнэбди.

АРАДАЙ АЖАХЫДА—ЭРХИМ МЭРГЭЖЭЛТЭД

Д. Ш. ФРОЛОВ,
Зүүн Сибириин технологическа институдай ректор.

Юһэдэхи табан жэлэй үнгэрһэн жэлдэ республика доторнай дээдэ эрдэмэй һургуули хүгжөөлгэ улам үргэдөө. Энэ үедэ үдэрэй отделенинүүдтэ һурадаг студентнэрэй тоо 1100 хүнөөр олошороо. Олон янзын мэргэжэлтэд бэлдэгдэдэг болоо жо байна. Гурбан жэлэй туршада дээдэ эрдэмтэй 9 мянга шахуу хүнүүд арадай ажахын элдэб һалбаринуудта ябуулагдаа.

Республикын дээдэ һургуулинуудта һуралсалай, методическа, политико-хүмүүжүүлгын болон эрдэм шэнжэлгын хүдэлмэри нилээд һайжараа. Тэрэшэлэн институдуудай һуралсалай-материальна үндэһэ һуури, студентнэрэй ажаһуудалай байдал нилээд һайжарһан байха юм. Энээниие ганса манай Зүүн Сибириин технологическа институдай байдал дээрэһээ харуулжа болоно.

Мүнөө үедэ манай институдһаа аспирантурада 138 хүн һуража байна. 1973 ондо 2 хүн эрдэмэй докторой, 29 хүн кандидадай диссертаци бариһан байна. Иигэжэ эрдэмтын нэрэ зэргэтэй багшанарай тоо 160 болоо. Илангаяа ниитын эрдэм заадаг научна хүдэлмэрилэгшэдые бэлдэхэ талаар яһала амжалта туйлаабди.

Ерээдүйн мэргэжэлтэдые ажалшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулжа шадаха дүй дүршэлтэйгөөр, научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэридэ дуратайгаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ һанал горитой табигдана. Семинарска хэшээлнүүдэй болоходо, студентнэрэй 60 гаран процентнь реферат бэшэдэг ... римтай болонхой. Тэрэшэ... научно-шэнжэлэлгын хү... мэриин хэмжээн жэл... жэлдэ үргэдэжэ байна. Ю... дэхи табан жэлэй үнгэр... гурбан жэлэй туршада ... промышленна предпри... нуудтай договор бат... тэндэ научно-шэнжэлэл... хүдэлмэри хэһэн байна... Тиихэтэй хамта студе... рые электронно-тоолох... машинанууд дээрэ хүд... жэ һургаха, тэдэниие энэ ... лаар һайн мэргэжэлтэй ... гохо гэжэ оролдолго гар... дана. Үнгэрһэн жэлдэ ма... институт дүүргэһэн 783 с... дентнэр иимэ машина ... рэглэн, дипломно проект... дээ зохёоһон байна.

Манай институдай эрд... тэд болон студентнэр ... публикын арадай ажа... хүгжөөлгын гол шуха... асуудалнуудые шиид... хэрэгтэ хабаадалсаха ар... жэлһээ жэлдэ бүри бая...

Гэхэ зуура манай хү... мэридэ дутуу дунда ... нүүд үшөөл бии бай... Институт республикын ... мышленна предприятину... тай холбоо барисаагаа ү... хүсэд һайнаар бэхижү... шадаагүй гэжэ хэлэхэ ... рэгтэй. Зарим ушарта ... мышленна зарим пред... тинуудай хүтэлбэрил... мантай холбоо барис... гаар хүдэлхэеэ хүсэд... гэжэ тэмдэглэлтэй бо... Хүсэеэ нэгэдүүлэн, рес... ликын арадай ажахын ... баа һалбариин үйлэдбэ... ашаг үрэ дээшэлүүлхэ... раалагдаһан зорилгону... бэелүүлхэ гэжэ оро... ёһотой байнабди.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: Буряадай АССР-эй промышленностиин, барилгын, транспортын, хэлхеэ холбооной ба ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангадаг предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй 1974 оной социалис уялганууд. «Ажалшадай һанамжа, дурадхалнууд» — түрүү бэшэг. «Механизаторнуудай һуралсалда — үдэр бүриин анхарал» — суглуулбари.

Хоёрдохи, гурбадахи хуудаһануудта: Областной партийна конференциин материалнууд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: Хилын саанаһаа. Уласхоорондын шэнжэлэл.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАМ...

Улаан-Үдэ харуул...

19.00—Дамжуулгын ... грамма. 19.05 — Те... зионно һонин. 19.35 — ... гашуулда — «Ерыш би... дэ, онтохон!» 20.15 — «... кел» — Комсомолой ... тын 50 жэлэй ой». 21.05 ... «Уласхоорондын шэнжэ...» (буряадаар). 21.25 — Т... визионнно соносхол... 21.30 — «Эсэгэ ороно... дадууд» — телевизион... кументальна фильм (2-... сери). 22.30 — Улаан-Ү... П. И. Чайковскиин нэрэ... тэ хүгжэмэй училищ... Д. Хунтыхеевагай конц...

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

«БУРЯАД ҮНЭН» 1974 оной февралиин 12. 4-дэхи хуудаһан Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-04358 Заказ № 004...